

naša luč

1986

6

slovenska beseda je beseda praznika, petja in vriskanja

ivan cankar

LOČILA

Ločila nam *olajšujejo smiselno branje*.

Ločila so: pika, vprašaj, klicaj, vejica, dvopičje, narekovaj, vezaj.

PIKA

Piko pišemo:

— na koncu pripovednega stavka (Dežuje.);

— za nekaterimi vprašalnega (Ne vem, zakaj ga ni.), velelnega (Ukazal mu je, naj molči.) in želelnega (Zaželel si je, da bi snežilo.) stavka;

— za nekaterimi kraticami (str. = stran, ipd. = in podobno, l. = leta, gl. = glej, itd. = in tako dalje); brez pike pišemo kratice za denar (din), mere (m, km, l), uteži (g, kg), kemične prvine (S = žveplo, Fe = železo) in kratice, ki se pišejo z velikimi začetnicami (EGS, ZDA);

— za vrstilnimi števnikami (12. sedež v 3. vrsti);

— pri zaznamovanju ure (ob 8.15; ob 8. uri);

— da nakažemo nedokončano

misel, pišemo tri pike (Zdaj pa mir, če ne ...).

VAJA — *Postavi piko, kjer mora stati*: Prešeren je umrl 8. II. 1849 v 49. letu starosti. Sedež imamo v 12. vrsti levo. Avto z evidenčno številko MB 1986 je povzročil nesrečo. Stran 19 je popackana. Tališče železa je pri 150°C. Z 12. leti je moral od doma. Vlak prispe v Škofjo Loko običajno ob 19. uri, danes pa je prispel šele ob 19.20. Tako je zapisano na 167. strani.

VPRAŠAJ

Vprašaj pišemo:

— za samostojnimi vprašalnimi (Kdaj? Kako? Kje? Čemu?);
— za neodvisnimi vprašalnimi stavki (Kje so tiste stezice?).

KLICAJ

Klicaj pišemo:

— za samostojnimi medmeti (Kvak-kvak!), vzkliki (Gorje!), zvalniki (Jaka!);

— na koncu neodvisnih velel-

nih (Pridi gor!) in želelnih (Da bi bil že konec!) stavkov.

VEJICA

Vejico pišemo:

— da ločujemo samostojne izraze, ki niso pravi stavčni členi (Tone, vrzi žogo vrtarju! Ne, tako pa ne bo šlo! Skratka, v šolo boš šel, pa amen! Joj, me boli zob!);

— da ločujemo pristavek od besede, ki jo pojasnjuje, če stoji za njo (Prešeren, naš največji pesnik, se je rodil v Vrbi.);

— da ločujemo istovrstne stavčne člene (Kolo je staro, odrgnjeno, izrabljeno.);

— v datumu, če navajamo kraj in čas (Celovec, 1. junija 1986).

VAJA — *Postavi v naslednjih stavkih prvo besedo najprej na sredo stavka, potem pa na koec*: Krpan, pridi in si izberi konja! Seveda, ogledali si bomo tudi muzej. Moj Bog, kako lepo je in kako zanimivo!

DVOPIČJE

Dvopičje pišemo:

— pred naštevanjem (Prebral sem tele knjige: Martina Krpana, Desetega brata in Srečo v nesreči.);

— pred dobesednim govorom (Mati je zaklicala: „Jest!“).

NAREKOVAJ

Narekovaj rabimo, da zaznamujemo dobesedni govor („Jaz si bom pa konja kupil,“ je dejal Andrej.).

Dobesedni govor mora biti označen z narekovajem *spredaj in zadaj*, pa naj stoji v začetku stavka („Ti presneti paglavci, kako ste mi jo zagodli!“ se je zaslislal glas.); pol v začetku, pol na koncu stavka („Ti presneti paglavci,“ se je zaslislal glas, „kako ste mi jo zagodli!“); ali pa na koncu stavka (Zaslislal se je glas: „Ti presneti paglavci, kako ste mi jo zagodli!“).

REŠITEV VAJ iz prejšnje številke:

1. Liti beton, drvarska žaga, mestna elektrarna, zasebni radio, pevski zbor, leposlovna knjiga, trhlo drevo, vžigalno stikalo, električna vtičnica, telefonska žica, plinska žarnica, asfaltirana cesta, mali oglasi.

2. Ponevedoma sem pritisnil na zvonec. Na dvorišču so se sprehajale živali. Mati je bridko objokovala sina. Čemu toliko hrupa za prazen nič? Zaradi ledu niso mogli naprej. Zakaj te ni bilo? Navsezgodaj sta se odpravili na pot. Preveč sreče hkrati je bilo. Do nezavesti se ga je napil. Porogljivo so se mu smejali. Iz togote se je otrok valjal po tleh. Kljub mrazu si prišel. Brez pomisleka je stopil na led. Srčno mu je pogledala v oči. Iz črnoglednosti si ne upajo nikamor.

3. Mož, ki je prišel, je bil moj znanec. Oblaki so rudeči, kaj le pomenijo? Zabučale gore, zašumeli lesi, oj, mladost ti moja, kam ušla si, kje si? Tistih oči, ki so tako črne, kot je črno najbolj žgano ogelje, ne bom nikdar pozabil.

Naslovna fotografija:
POGLED NA JULIJSKE ALPE
(Škrlatica)

pot iz krize

Kje je pot iz sedanje jugoslovanske krize, ki ni le gospodarska, ampak večplastna? — to je vprašanje.

Za po vojni je revolucija obljubljala velike stvari: državo, v kateri bodo vsi narodi enakopravni, demokracijo in socialno urejeno družbo, ki se bo lahko sčasom gospodarsko uvrstila v visoko razvite dežele (gl. Nova revija, Ljubljana 1986, str. 394). A te obljube so se po vojni sesule kot hiša iz kart.

V pravkar omenjeni reviji se France Bučar sooča z vzroki današnje jugoslovanske krize, s tem pa tudi že nakazuje pot iz nje. Naštejmo samo njegove glavne ugotovitve:

- Ali si Jugoslavijo sploh lahko mislimo brez demokracije kot osnovnega tvornega načela? Kdo drug lahko določa, kaj so skupne koristi Jugoslavije, kot njeni narodi sami?
- Avantgardna vloga partije je zato nesprejemljiva.
- Potrebna je popolna neodvisnost gospodarskih organizacij: le če bodo imeli delavci sami pravico odločati o usodi podjetij, je možna pot k industrijski demokraciji.
- Sedanji ustroj gospodarjenja vodi v krizo, ker ga skušajo urejati po administrativni poti, blagovno gospodarstvo pa sili v neomejen razvoj.
- V današnjem ustroju ne more biti demokracije, brez te se je pa družba obsodila na mrtvilo, saj ne more dopustiti svobodnega izvora in pretoka novih misli: vse, kar presega s strani partije določene okvire, je proglašeno za protidružbeno ravnanje, in že vnaprej skrajno sumljivo. Dejansko je taka družba najbolj konservativna, čeprav vzdržuje s prisilo samolastni naziv najbolj naprednega ustroja.
- Jugoslavija je možna samo kot skupnost narodov, zakoreninjenih v lastni kulturi. Za Slovence to pomeni vztrajanje v srednjeevropski kulturi, iz katere smo zrasli in ki smo jo tudi soustvarjali. Do enotnega jugoslovanstva ne more priti prek umetnega vsiljevanja neke namišljene enotne jugoslovanske kulture.
- Jugoslaviji ni uspelo ustvariti gospodarsko trdne države, ker se zanaša na pomoč Zahoda; njemu namreč pomaga s svojim obstojem vzdrževati sedanje krhko ravnotežje na tem območju. Edini izhod iz krize pa bi bile korenite notranje reforme.
- Kako bo breme zunanjih dolgov vplivalo na naš prihodnji gospodarski položaj in življenjsko raven? Ali smo jih sploh sposobni vrniti?
- Naša sedanja kriza se na zunanje kaže predvsem kot gospodarska. V bistvu pa je svetovnonazorska. Naš gospodarski vzorec pomeni odmik od naših dosedanjih evropskih kulturnih vrednot. Ali je rešitev v spremembi temeljnega osnutka družbene ureditve?

Založnik: Avguštin Čebul,
župnijski urad št. Lenart,
9587 Ričarja vas.
Odgovorni urednik: dr. Janez
Hornböck, 9020 Celovec, Vik-
tringer Ring 26. Tisk: Tiskar-
na Družbe sv. Mohorja, 9020
Celovec, Viktringer Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA (v valuti zadev- ne dežele):

Anglija 5 fun.
Avstrija 130 šil.

Belgija 400 fran.
Francija 60 fran.
Italija 12.000 lir
Nemčija 20 mark
Nizozemska 20 glđ.
Švedska 60 kron
Švica 19 fran.
Avstralija 9 dol.
Kanada 12 dol.
ZDA 10 dol.

Razlika v cenah je zaradi
neenake poštne in v posa-
meznih državah in različnih
deviznih preračunavanj.
Naročnike sprejemajo pover-
jeniki in uprava NAŠE LUČI.

PRINTED IN AUSTRIA

Nezgod

Hipi

Pravite, da primanjkuje duhovnikov. Res je občutno manj posvečenj. Vendar je v prejšnjem in v začetku tega stoletja duhovniški poklic mnogim pomenil socialni vzpon in vsi mladi, ki so polnili semenišča, niso bili dovolj zreli. Poleg tistih, ki so želeli pobegniti iz svojega skromnega okolja, so bili tudi sinovi gospodovalnih mater, ki so hotele stanovati v župniščih in tam vladati, pa tudi vase negotovi ljudje, ki so iskali neki življenjski okvir. Bili so pošteni, pobožni, zelo ubogljivi in ni nujno, da bi postali slabi duhovniki. Toda poleg njih so bili, hvala Bogu, tudi odlični semeniščniki.

Od tistih časov smo doživeli globoke družbene spremembe in zdaj prihodnji duhovnik ne priča o svoji poklicanosti samo z močjo svoje vere, temveč tudi s svojo uravnovešenostjo, svojo plemenitostjo. In ne glede na to, v kakšnem položaju se bo duhovnik znašel, bo moral biti ljudem blizu, razumeti bo moral njihove osebne in družinske težave ter družbene probleme, služiti bo moral resnici in pravici v časni razsežnosti, a vedno s pogledom, uprtim proti večnemu cilju. Duhovnik bo moral biti tudi zelo zrel, moral se bo posvečati resnemu študiju in se redno izobraževati. Saj se lahko o veri in življenju še toliko naučimo. In zdi se mi, da je zdaj zelo malo res dobrih duhovnikov. Toda ti delajo brez počitka.

Pojavlja pa se še nekaj pozitivnega: vabijo laike, naj sodelujejo pri njihovih dušnopastriških nalogah. Ne iščejo časti, in da bi se bolj poistovetili s Kristusom, se bolj posvečajo najbolj revnim. Spomnite se odlomka iz Matejevega evangelija: „Učencu zadošča, da postane kakor njegov učitelj,“ (Mt 10, 25), kar pomeni, da duhovništvo vsebuje tudi mučeništvo. Ko se je cesar Konstantin spreobrnil, so prenehali s preganjanji. Toda vsak duhovnik ve, da se mora tudi prek križa poistovetiti s Kristusom. Ta gotovost je izražena v keltskem besedilu irske homilije iz 7. stoletja, kjer beremo: „Obstajajo tri vrste mučeništva, ki bi lahko nadomestile križ: belo, zeleno in rdeče. Belo mučeništvo je v odpovedi vsemu, kar človek ljubi, porojeno pa je iz ljubezni do Boga. Zeleno mučeništvo obstaja v tem, da se človek s postom in delom osvobodi slabih misli ali da prenaša številne bolečine v duhu kesanja in pokore. Rdeče mučeništvo pa je v tem, da človek pretrpi križ ali smrt iz ljubezni do Kristusa.“

V resnici lahko duhovnik preživi svojo duhovniško službo le s posebno milostjo, to pa je dar, ki podeljuje katoliški Cerkvi posebno značilnost.

Duhovniškega poklica si nisem izbral zato, da bi si pridobil čast, ampak zato, da bi popolnoma izpolnil, kar je Bog pričakoval od mene, hic et nunc. Toda na žalost pogosto poskušamo vsiliti Bogu svoje odločitve, namesto da bi sprejeli njegove, in šele takrat, ko se upornost pomiri, začutimo, kaj je prav.

kardinal Franz König

Gospod Neroda in njegov očka sta se nekoč med poletnimi počitnicami kopala v Fiesi blizu Pirana. Bil je vroč dan in sonce je pripekalo s tako močjo, da sta se njuni telesi pražili na razbeljenih skalah kot kava v pražarni Kollinske tovarne Ljubljana-Moste. Ko sta že precej časa tako mirovala — kot dva martinčka, sta opazila, da se jima po morju približuje jadrnica. Priplula je v bližino obale, tedaj pa so nenadoma začeli člani njene posadke na vso moč mahati z rokami in vpiti drug na drugega, kakor da bi se prepirali med sabo. Očka je zaznal, da vsebuje njihova govornica zelo veliko samoglasnikov, kot na primer a ali o, in je, ker se je dobro spoznal na jezike — potem ko je na boku jadrnice opazil še tržaško registracijo TS 1564, na jamboru pa zeleno-belo-rdečo zastavo, takoj bistro ugotovil, da Slovenci pač ne morejo biti.

Jadrnica se je že lep čas krotovičila v bližini obale, ljudje na njej pa so se tolikanj drli drug na drugega, da je šlo gospodu Nerodi že skozi ušesa, njegovemu očku pa že kar po malem na jetra. Hrup je čedalje bolj naraščal in videti je bilo, kot da se člani posadke nikakor ne morejo o nečem zediniti, dokler ni bilo nekemu moškemu na jadrnici — tako se je zdelo — vsega dovolj in je vzel v roke nekakšen velik, na štirih koncih koničast predmet ter ga s prednjega dela plovila jezno zabrilsal v vodo, pri čemer je naredilo „štrrrbuuunk“. Nato se je vse umirilo.

Očka je proseče ogovoril gospoda Nerodo: „Pri vsem si bil navzoč, tako kakor jaz, in videl si, da so se ljudje na jadrnici sprli in kako je potem tistile moški, ki mu je zdajle najbrž tako žal, da kar leži, kakor vidiš, v trenutku slabosti in svete jeze vrgel v vodo neki predmet, ki je gotovo velike vrednosti. Lej, dober plavalec si, zlahka se boš potopil in jim prinesel tisto stvar, ki jo

gospoda Nerode

zaman poskušajo sedajle potniti z vrvo iz vode. Boš videl, kako ti bodo hvaležni!"

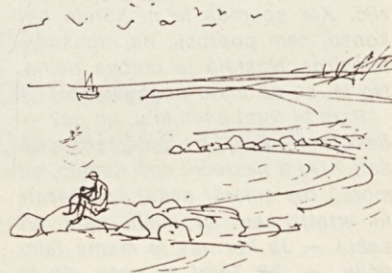
Gospod Neroda je bil prav ponosen, ko je to slišal, in si ni nič pomišljal, ampak je precej zlezel v vodo ter odkravljal proti jadrnici. Plaval je tako elegantno in hitro, da ga je občudovala vsa obala, posebno pa še kopalci nežnega spola. Le neki bivši prvak Kolezi-je Ljubljana-Trnovo je ob pogledu nanj ljubosumno zagodrnjal: „No, no, kva se pa tala kle tko producira!"

Gospod Neroda je kmalu priplaval do jadrnice, kjer je globoko zajel sapo in se potopil globoko globoko, čisto do dna. Tipal je po dnu in iskal izgubljeni predmet, pa ni nič videl, ker je bila voda zmeraj bolj kalna, in tudi ničesar ni čutil razen blata. Z iskanjem se je tako zelo zamudil, da je že mislil, da se bo moral vrniti po sapo, tedaj pa je — že na koncu svojih moči — otipal v blatu neko koničasto stvar, ki se mu jo je — tik preden je izpustil dušo (kot sirota Jerica v narodni pesmi, ki tudi „obleži, obleži in dušico spusti") — posrečilo izruvat iz blata in jo potegniti proti površju. Medtem ko se je vračal — noseč tisti predmet, ki je bil po očkovem mnenju velike vrednosti, kot štafetno palico z dna proti površju —, je premišljeval o tem, kako mu bodo člani posadke hvaležni in kako ga bodo nagradili s kozarčkom dobrega viskija (najmanj five years old), pa se je z glavo zaletel v dno jadrnice, tako da se mu je morska gladina zazdela nenedoma kakor nočno nebo, posuto s premnogimi zvezdami, ki so se bile ravnokar prižgale. Ko pa je potem pomolil predmet iz vode in — že skoraj brez duše — izdaval: „Tole ste imeli na dnu," je bil deležen le kratke zahvale: moški, ki je bil prej v sveti jezi zalučal tisti dragoceni predmet v vodo, je rekel namreč samo: „Porco maiale," neka ženska, ki je stala za njim, pa kot njegov odmev: „Porco miserial!" Zato je gospod Neroda — užaljen — elegantno odkravljal spet proti obali.

Jadrnica pa se je medtem vrtela po morju kot kaka gospodična po plesišču in hrup na njej je zopet narastel, da je šlo skoz ušesa. Komaj je gospod Neroda prilezel iz vode, je za njegovim hrbtom spet naredilo „štrrruuunk". Ozrl se je in videl, da se je moški na jadrnici iz neznanih razlogov spet razjezil in ponovno vrgel tisti dragoceni predmet v vodo. Zato se je gospod Neroda — dober, kot je bil —, potem ko je uzrl očkov proseči obraz, obrnil, odplaval nazaj k jadrnici in predmet ponovno dvignil z morskega dna. A komaj je moški na jadrnici dobil reč nazaj, jo je spet — že v tretje — vrgel v vodo. Gospod Neroda se je ponovno potopil in mu jo prinesel nazaj. Tako je naredil še četrtrič, takrat pa mu je očka z obale zavpil: „Kolikokrat jim pa misliš to stvar še prnesti iz vode? Ali naj gre to do sedemkrat?" Gospod Neroda pa mu je odgovoril: „Ne rečem ti, da jo bom pobral sedemkrat, ampak do sedemdestkrat sedemkrat jim moram odpustiti, jaz pa sem jim jo do zdaj pobral šele štirikrat." In že se je petič potopil. Moški z jadrnice je predmet venomer znova metal v vodo, gospod Neroda pa ga je v svoji usmiljeni prizadevnosti vedno znova pobiral in mu ga dajal, da ga je le-ta lako spet in spet metal v vodo. To se je nadaljevalo vse popoldne. Ko pa je gospod Neroda pobral predmet že nekako šestinštiridesetič, ga moški ni več vrgel v vodo in je tudi nehal vzbujati pozornost z vžiganjem in ugašanjem pomožnega motorčka na jadrnici, ampak se je z gumijastim čolničkom podal proti obali, od koder je nemudoma odšel potožit dežurnim organom obalne ljudske milice, češ da jih — miroljubne konvertibilne turisti — že celo popoldne — porco maiale — na sidrišču Fiesa — porca miseriala — odsidrava neki hipi — (sledí izjava o hipijevi materi v nekem nekonvertibilnem jeziku, ki pa ni namenjena sredstvom javnega obveščanja) — in jim — orkadibigoli — onemogoča, da bi se v miru kopali.

Kmalu sta z velikim motornim čolnom prigrisrala v Fieso dva v modro oblečena moža, ga potegnili vsak za eno roko — hooooooruk! — iz vode in odbrzela skupaj z njim proti Koprju. Gospodu Nerodi je hitra vožnja zelo ugajala, posebno še, ker si je lahko tako hkrati z morske strani ogledal velik del slovenske obale, vse na gosto posejane s samimi konvertibilnimi kopalci. Zato se je, ko so prispeli v Koper, možakarjema vlijudno zahvalil ter ju že mislil povabiti na kozarček v restavracijo Triglav, tedaj pa ga je eden od obeh mož strogo posvaril: „Ma znaste, compagno, ne stuojte se ha dielat nuorca sez nam, orhanam od milizia popolare!" In gospod Neroda je precej vedel, da ne pojde v koprsko restavracijo Triglav na kozarček rujnega refoška, ampak v koprski prežon na kruto zaslišanje. Zelo pa je bil začuden in razočaran, ko je spoznal, da imajo zasliševalci njegovo dobro delo usmiljenja in odpuščanja za čisto navadno ogrožanje turistov. Misil si je sam pri sebi: „Ja, ja, dandanašnji so pa ljudje res strašno nehvaležni!"

Naslednjo soboto je izšel v Primorskih novicah dolg članek predsednika obalne turistične zveze in sekretarja OO ZKS „Marina Fiesa v izgradnji" o tem, da je treba v interesu svetovnega miru, mednarodnega ekonomskopolitičnega sodelovanja in vsestranskega uspeha našega socialističnega turističnega gospodarstva „neminovno" preprečiti delovanje „raznorodnih" nacionalistično-hipijevskih underground skupin, ki ne dovoljujejo, da bi se konvertibilni italijanski turisti, ki so — mimogrede — pri nas pravzaprav doma, miroljubno zasidrili ob naši obali.

PRAZNIK SV. PETRA IN PAVLA, DAN POSVEČENJA NAŠIH NOVOMAŠNIKOV

Gospodov Duh je vzel Filipa in dvorjan ga ni več videl.

Novomašnik, bod' pozdravljen, od Boga si nam poslan . . .

Tako bodo peli pri posvečevanju novomašnikov in pri novih mašah. Res, lepo povedano, „od Boga si nam poslan“, zato te pozdravljamo . . . Ko pa poslušam v duhu to čudovito slovensko pesem, se sprašujem, ali je res tako in ali nam je duhovnik sploh še potreben.

V apostolskih delih opisuje sveti evangelist Luka, kako je Duh poklical Filipa, da je prisedel na voz etiopskega dvorjana in mu razlagal božjo besedo; poučil ga je o Kristusu in ga krstil. Pa sem si rekel sam pri sebi: Če bi jaz opisoval svoje delovanje, bi bil moj opis pač nekoliko drugačen. Nekako takle bi bil:

Mlada družina je dobila novega člana. To je za družino vesel in srečen dogodek, ki je sicer vedno bolj redek, pa vendarle. Imamo razlog, da sporočimo župniku in mu pove-mo, da bi želeli imeti krst.

A glej ga tega našega nemogočega don Kamila: namesto da bi bil vesel, ker bo sploh lahko krstil, hoče imeti najprej pogovor z mladima zakoncema . . . No ja, če že mora biti, pa naj bo.

Prišel sem. Sprejela sta me z veseljem in s strahom. Le kaj ima župnik za bregom? — Za uvod smo nekaj časa vsi skupaj gledali televizijo. Ker sporeda le ni hotelo biti konec, sem poprosil, naj ugasnejo televizor. Nastala je mučna tišina. No ja, se pa malo pogovorimo.

Radi bi torej imeli krst, ali ne? — Seveda. — Zakaj pa, če smem vprašati? (Aj ti nesrečni don Kamilo, ali moraš res zmeraj nekaj spraševati in vrtati! sem si mislil sam pri sebi.) — Ja ker nas je mama tako učila. — A? Torej ne zato, da bi

otrok prejel zakrament, da bi se srečal s Kristusom! — Ko sem ugovarjal, češ da je to premalo, in pripomnil, da se — kot vidim — mlada dva tistega, česar ju je učila mama, sploh ne držita, saj da ju nikoli ne vidim pri maši, sta bila vidno užaljena. Vrtal sem naprej in jima omenil, češ če bi ju vprašal, ali molita, recimo, očenaš, to vsakdanjo molitev, bi ju zagotovo spravil v zadrego. Zardela sta in mi s tem — žal — pritrdila. — Ja veste, saj ni časa . . . človek ves dan v službi . . . zvečer si pa utrujen . . . — Lahko bi še dolgo našteval, zakaj ne molita. — Kako bosta pa potem otroku posredovala vero, če z njim ne bosta molila, ga vodila k maši . . . ? Da, zakaj naj pa potlej krst sploh bo? — Res, pravzaprav, le zakaj? — Čeprav je bilo vsem trem hudo mučno, sem ju končno le potolažil, češ da krst bo. In je res bil. Bilo je zelo zelo lepo in vsi so bili zelo zelo zadovoljni. Jaz verjetno še najmanj. Kajti na tem mestu bi nadaljeval poročilo iz apostolskih del: ko je Filip dvorjana krstil, „je Gospodov Duh vzel Filipa“ in dvorjan „ga ni več videl“. (Apd 8, 39) Tudi jaz te družine ne več. Vendar upam, da jo bom spet, ko bo šel otrok k prvemu obhajilu. Upam vsaj.

Sprašujem se, ali sem ravnal prav. Rešuje me beseda iz evangelija, kjer Jezus pravi (Jan 6, 44, 47, 48): „Nihče ne more priti k meni, če ga ne pritegne Oče, ki me je poslal.“ „Kdor vame veruje, ima večno življenje.“ „Jaz sem kruh življenja.“

Tako, don Kamilo, se ti godi. Mnogo tvojih vernikov ti Gospodov Duh (ali pa morda kakšen drug?) kratko malo vzame, da jih ne vidiš več. Vendar če ti jih je res vzel Gospodov Duh, potem smeš vsaj upati, da ti jih bo nekega lepega dne

spet vrnil. Hujše pa je, ko ti ljudje pozabljajo, da jih je poklical Gospodov Duh. Kajti Kristus je — kot smo prebrali — kruh življenja; če pa tega kruha ne bomo uživali, ne bomo imeli življenja v sebi . . .

Na velikonočno soboto popoldne se je zbralo v naši cerkvi precej dobrih kristjanov, ki so prinesli k „žegnu“, naslednjega dne, na samo veliko noč, pa jih ni bilo. Pa sem povprašal enega od tistih, ki so bili in jih ni bilo, zakaj da ga ni bilo. In mi je slovesno zatrdil, da je vendar bil. — Kako pa da vas potem nisem videl? — Ja pa sem bil, saj sem še košarico prinesel. — Šele takrat se mi je posvetilo, da je zanj „žegen“ že maša. Nasitil se je in poskrbel, da je imel doma velikonočni „žegen“, za tisto, kar je v resnici edino srečanje s Kristusom, za sveto mašo, za Kristusovo daritev, za ponavljanje velikonočnih skrivnosti, pri katerih se uresničujejo Kristusove besede, da je kruh življenja — pa nima več smisla. Kakor tudi toliko drugih mojih vernikov ne. Niti na samo veliko noč ne. Ne morejo priti, ker so dobili obisk. Namesto da bi vzeli s sabo še ta obisk, saj so jih obiskali znanci kristjani, ostanejo vsi skupaj lepo doma in praznujejo „svojo veliko noč“ brez vstajenja in življenja.

Kar prevečkrat, se mi zdi, nam je duhovnik — „od Boga poslan“, kakor tako lepo pojemo pri novi maši — odveč in nam preseda.

Pa nam je — če nam je torej odveč in nam preseda — potem sploh še potreben? Ali ne živimo brez njega veliko lažje?

Doma mi je nekdo dejal, češ kaj bi hodil k maši, saj tam ničesar ne dobim. Jaz pa sem mu — ne bodi len — nevljudno odgovoril: „Ne samo, da ničesar ne dobite, nasprot-

no, če ste vsaj malo kristjana, dajte ubogajme in torej še izgubite!"

Pa nam je duhovnik kljub tem pomislekom vendarle še potreben.

Prav danes, ko tole pišem, sem dobil pismo, kjer mi nekdo sporoča, da je po dolgem iskanju našel mir in srečo. Da pa je to dosegel — da je prišel namreč do spoznanja, da mora biti vsako nedeljo pri maši, če hoče biti kristjan — se je moralo, kot je napisal, prej nekaj zgoditi. To pa je bila smrt njegovega dvajsetletnega otroka. „O Bog, ali se ne bi dalo drugače!“ je bila njegova edina tolažba v tej strašni uri. Kljub težki preizkušnji hodi zdaj z veseljem — ne več z odporom in nelagodnostjo — k maši. Našel je mir in smisel življenja. Uresničile so se Gospodove besede: Kdor mene najde, najde življenje.

Novomašnik, potrebujemo te, da boš našim rojakom doma in v tujini še naprej lomil kruh življenja.

Saj vsi hočemo imeti kruh. Zato ste šli v tujino, da bi imeli večji, boljši kos kruha. Danes pa že ugotavljate, da je samo večji kos kruha za zadovoljstvo premalo. Prazno postaja naše življenje, če je usmerjeno samo v ta vidni boljši kos kruha. Če ne nasitimo tudi duha, potem vedno znova ugotavljamo, da je vse naše pehanje za večjim kosom kruha ena sama prevara.

Težko nam je najti stik z duhovnikom. Posebno še, če je to don Kamilo, ki brez ovinkov pove, kar misli. S tem načinom že ne bo pri nas ničesar dosegel! — Pa saj ne gre za to, da bi sploh kaj dosegel. Eno samo nalogo imam: da pripeljem k Očetu tiste, ki jih je Oče poklical. Upam in trdno sem prepričan, da nas je poklical vse, ki smo krščeni. Le da včasih vse preradi pozabljam na to.

Naj nas novomašniki spomnijo, da so bili poklicani zato, da bi nas vodili, da ne bi spali, ampak bi imeli kot kristjani življenje v izobilju.

Tudi če ste se mi za nekaj časa „izognili“, še zmeraj upam, da se bomo še srečali. Če ne z mano, pa s kakim drugim duhovnikom. Glavno pa je, da se srečate s Kristusom.

don Kamilo

**Rad bi molčal, Gospod,
in čakal nate.**

**Rad bi molčal,
da bi spoznal,
kaj vse se godi na Tvojem
svetu.**

**Rad bi molčal,
da bi bil blizu Tebi
in vsemu Tvojemu stvarstvu.**

**Molčal bi rad,
da bi lahko med mnogimi
glasovi
razločil Tvojega.**

**Molčal bi
in začudeno strmel nad tem,
da imaš besedo zame.**

**Gospod, nisem vreden,
da prideš k meni,
ampak reci le besedo,
in ozdravljena bo moja duša.**

Višarska Marija!

Marija, kraljica Evrope

Že več kot šeststo let kraljuješ na tej gori, sredi čudovito lepih alpskih vrhov, med okleščeni, a ponosni viharniki, blizu poskočnih gamsov in žilavih kozorogov, med nebeško lepimi cveticami, na Svetih Višarjah, na tromeji med slovenskim, germanskim in romanskim svetom, kjer so naši davni predniki namesto mejnika postavili cerkvico Tebi v čast.

K Tebi, Marija, se že šest stoletij vije procesija naših dedov in Tvoje svetišče — znova in znova bičano kot naš narod — je tisoč in tisočkrat blagoslovljeno z molitvijo, pesmijo in solzami naših ljudi.

Majhni smo, Marija, že stoletja nas tlačijo, izkoriščajo, prezirajo, vedno znova obsojajo na smrt. A kot okleščeni viharniki že ves čas kljubujemo udarcem, spletkam in samopašnosti zemlje lačnih sosedov. Živimo in naša zgodovina je pravi čudež.

Poslušaj, Marija, vroče prošnje samotnega slovenskega romarja, ki zaskrbljeno premišljuje o usodi svojega naroda!

Marija, bodi z nami! Naše ljudstvo Te je vedno nosilo v svojem srcu. Zato je našo domovino okrasilo s stoterimi belimi cerkvicami, posvečenimi Tebi, ki se kot bele golobice svetijo po naših strmih gričih in zelenih dolinah. Slovenci so Ti, Marija, izrazili zaupanje in ljubezen tudi s tem, da so Te izvolili za svojo kraljico.

O Tebi, Marija, so se vzgajale naše čudovite matere, skrbni očetje, duhovniki in redovnice. Tvoji pokroviteljski roki so zaupali naši veliki možje, ki so na svojih ramah nosili usodo naše domovine.

Marija, bodi z nami! Z veseljem poslušamo zvonove Tvojih cerkva, ki nas — kot Ti, Marija — vabijo k Jezusu. In v tem je tudi ključ za rešitev naših problemov. Pomagaj nam, Marija, prosi za nas Svetega Duha, da bomo razumeli, mi vsi, posebno pa naša mladina, da je Jezus še vedno središčna osebnost človeške zgodovine. Za naš narod in za ves svet je evangelij resnice, pravice, solidarnosti, bratstva, dobrote, miru, svobode in ljubezni vogelni kamen, edino zanesljiv opornik, na katerega moremo zidati bolj srečno prihodnost.

Marija, na Svetih Višarjah so Te imenovali kraljico Evrope. Naj ne ostane samo pri lepih besedah! Prosi za nas, Marija, kraljica Evrope, za vse odgovorne, da bodo znali v moči Svetega Duha oblikovati v evropskih narodih prostor resnice, pravice in svobode in da bomo v tej Evropi našli svoj prostor kot enakovredni tudi mi Slovenci! Prosi za nas, Marija, da bodo naši tlačitelji zaradi Jezusovega evangelija postali naši prijatelji, zaščitniki in sodelavci pri uresničevanju evangelijskih vrednot v Evropi in povsod po svetu!

Vem, Marija, v zgodovini se nič ne zgodi samo od sebe. Če bomo spali, se bodo dogodki odvijali spet mimo nas in proti nam. B o g d e l a p o n a s . Prebuditi se moramo. Dozoreti moramo. Postati moramo polnoletni tudi v političnem smislu. V Slovenčih — kjerkoli že so, v matični domovini, v zamejstvu ali v zdomstvu — se mora izoblikovati politično hotenje, ki bo sposobno — kot pri Judih — z božjo pomočjo premagati vse ovire.

Sestre in bratje, spreobrnimo se! Postanimo polnoletni kot ljudje, kot Slovenci in kot kristjani!

Ti, Marija, pa bodi z nami! Bodi naša mati in kraljica! Mati in kraljica polnoletnih, odgovornih in svobodnih ljudi.

med vrsticami

Z izrezki iz slovenskih in tujih listov skušamo prikazati resnično podobo sedanjega slovenskega trenutka. Čeprav smo pri izboru za resnico nadvse natančni, odgovarjajo končno za utemeljenost poročil njih pisci oziroma uredništva zadevnih listov.

FRANCE BUČAR: IZBOR ZA UPRAVLJANJE DRUŽBENIH NALOG

Legitimnost (oblasti v neki državi) se pridobi z izvolitvijo (predstavnikov). Brez tega režim zgubi legitimnost, svoje opravičilo. Tudi če je prišel na oblast z nasiljem, z revolucijo. Poznejše volitve naj izvršenemu dejstvu podelijo legitimnost.

Bolj kot volivni izid so pomembne zunanje manifestacije: čim bolj demokratičen volivni postopek, čim večji hrup pri izbiri kandidatov (ki jih v enopartijskem sistemu itak lahko izbere le režim sam), čim večja slovesnost pri samih volitvah — predvsem pa: volilna udeležba. Neudeležba na volitvah pomeni izziv. Povsem razumljivo, da se volivna udeležba približuje 100%. In povsem razumljivo, da enopartijski sistem mora delati tako, če hoče obdržati videz legitimnosti. Brez te pa ne more obstati.

V enostrankarskem političnem sistemu, kjer si stranka na oblasti pridržuje tudi pravico avantgardizma, so vse odločitve, ki zadevajo družbo na katerikoli ravni, vsaj v bistvu tudi politične odločitve. Pomislimo npr. na vzgojni in izobraževalni podsystem. Taka stranka na teh področjih ne dopusti svobode. Šolski sistem je v celoti podvržen državnim regulativam (= usmerjanju), šole, vzgojne in varstvene zavode lahko ustanavlja in vodi samo država. Katerikoli društvo, od športnega do kulturnega, se lahko ustanovi le, če v to privoli država, ta pa društvo tudi stalno nadzira itd. Politična stranka si pomaga s tem, da na vsa mesta v vseh družbenih podsystemih postavlja svoje ljudi, razen če pomanjkanje strokovnosti v posameznih primerih to onemogoča. Tedaj si navadno pomaga z vzpostavitev vzporednega političnega kontrolnega mehanizma.

Dokler imamo partijski monolit (= izključno prisvajanje oblasti), o vseh družbeno pomembnih interesih v bistvu odloča politični podsystem.

NOVA REVIIJA, Ljubljana 86, št. 46/47, 433—440.

VLADO SPUK: K TEZAM O VOLITVAH

Volitve so smiselne takrat, kadar volivci z glasovanjem zares lahko odločijo, katera skupina, stranka,

osebnost ipd. naj vodi državo, in hkrati za svojo dejavnost ali nedejavnost v celoti odgovarja. Volitve so smiselne takrat, kadar dobro obveščeni (ne pa manipulirani) volivci lahko izrečejo svoj „da“ ali „ne“ v zvezi z najpomembnejšimi družbenimi odločitvami . . .

Če naj bodo volitve samó obred, ki naj formalno potrdi nekaj, kar so pripravili, odločili, sklenili, izsilili nekje „zgoraj“ ali „zadaj“, je njihova smiselnost in potrebnost hudo dvomljiva. Če naj volitve samó prerazporejajo večno elito oblasti in manifestirajo neokrnjeno vdanost hvaležnih množic tej eliti, gotovo ne gre za normalno funkcioniranje demokratične institucije, ki naj uveljavlja dejanske interese vseh plasti prebivstva v državi.

Volitve morajo biti poglobilni instrument učinkovite ljudske kontrole; to so lahko tedaj, če so dejansko svobodne.

Dober, demokratičen je takšen volilni sistem, ki je preprost, pregleden, razumljiv volivcem, tudi tistim najmanj razgledanim. Pravzaprav je kompliciranost največkrat dimna zavesa za nedemokratičnost.

Samó nekaj nima nobenega učinka: volitve, ki 100% ali 90% „požegnajo“ vse, kar je bilo, kar je in kar bo, z vsemi nepravilnostmi, neumnostmi in nesmisli vred. Največ ljudi na različne načine izraža mnenje, da so prave volitve tiste v državah z večstrankarskimi sistemi.

Dežele z najbolj dinamičnim in uspešnim gospodarstvom (pa tudi negospodarstvom), imajo v glavnem najbolj demokratične in učinkovite volilne sisteme. Po drugi strani cela vrsta dežel, ki so gospodarsko bolj ali manj neuspešne, kaže resne simptome krize tudi, kar zadeva družbenopolitično življenje in funkcioniranje.

Volitve pri nas ne morejo pritegniti volivčevega zanimanja, kaj šele, da bi ga politično angažirale.

NOVA REVIIJA, Ljubljana 86, št. 46/47, 441—443.

GREGOR TOMC: TEZNE VOLITVE

Volitve v socializmu ne smejo omogočati izbire med političnimi programi. Prav lahko pa omogočajo izbiro med kandidati, če ti zastopajo isti program, to je program Partije. Institucija volitev se tako neizogibno spremeni v institucijo volilne farse.

Ključno za volitve v socializmu postane, da se volitve

izkoristijo za druge namene (že mesece pred volitvami se okrepi medijska propaganda v prid režima). Ves ta zunanji vrvež pa naj bi prikril čisto preprosto resnico — da volitve volivcem ne omogočajo, da bi resnično volili.

V socializmu se resnično voli le enkrat — prvič in zadnjič. Po prevzemu oblasti uprizori Partija volitve in ker ne bi nikoli dobila potrebne večine na svobodnih volitvah, se zavaruje s pročeljem Ljudske fronte. Za tem pročeljem stoji bodisi sama ali na čelu strank, ki jih taktično še tolerira. Ko volivci volijo za listo LF ali oddajajo svoj glas v skrinjico brez listine, se v resnici plebiscitarno odločajo za ali proti večni vladavini Partije. In ko se enkrat izrečejo za listo LF, s tem dejansko izrečejo tudi svojo poslednjo sodbo.

Utrditi politične oblasti sledi atomizacija (= *razdružitev*) družbe, ki oblast utrdi dokončno in neskončno. Ker postane Partija edina partija, se mora iz predstavnika ene socialne kategorije prebivavstva spremeniti v predstavnika celote. Ker ena sama partija ne more predstavljati vseh interesnih partikularizmov družbe (= *koristi vseh delov družbe*), jih predstavlja tako, da potlači vse partikularizme razen svojega. Vsa manipulativnost delegatskega sistema se kaže v tem, da daje možnost aktivne udeležbe (= *da je lahko vsak občan izvoljen*), ki pa je v resnici le navidezna.

Le malokdo še ve, da je bila Jugoslavija pred vojno dežela ekstremnega političnega pluralizma (= *da je bilo zelo veliko političnih strank*). Vse tone v pozabo, zgodovino pišejo zmagovavci in to vsakih nekaj let znova, pač glede na zahteve političnega trenutka.

NOVA REVIIJA, Ljubljana 86, št. 46/47, 444—446.

TELEKS: ETIČNO JE PISATI RESNICO ...

Zdi se, da je samo po sebi razumljivo, da mora pisec pisati resnico, da je ne prikriva ali zamolči in da ne napiše ničesar neresničnega. Ne sme se klanjati močnim, ne sme varati šibkih. Zelo težko se je ne klanjati močnim in zelo koristno je varati šibke. (Bertold Brecht)

Etično (= *pravno, pošteno*) je pisati resnico. Nič prijetno ni trpeti zaradi težav in viharjev iskanja in pisanja resnice.

Na primer. Izide *Mladina*, piše o volitvah. Ljudje si manejo roke: to je prava beseda, tako je treba pisati. Oblast je vznemirjena: kaj si dovolijo, to je politično nedopustno. Potem znani slovenski politiki pokličejo manj znane urednike *Mladine* in se pogovarjajo: kaj vam je bilo tega treba? Etika kabinetnih pritiskov.

Res, zelo težko se je ne klanjati močnim. Močnim, ki imajo v rokah nagrade, da plačajo, in močni imajo moč, da kaznujejo. Varneje se je sukati blizu dlani, ki gladi in varuje — in še naprej varati šibke. Da, resnico krojijo in delijo močni.

Tudi etiko javne besede krojijo močni. Resda to po-

čnejo večkrat v nasprotju s civilizacijsko etiko (= *z načeli stopnje, ki jo je človeštvo v svojem razvoju doseglo*), toda kdor ima moč, se tudi nanjo lahko poživlja. Lahko si izgovori debele strani govorov, lahko izprosi kratke vesti težav in škandalov, lahko izsili molk o najbolj kočljivih zadevah. To ni etično.

Na primer. Pravi novinarka: da je bil v poročilu z volilne konference v tej in tej občini izpuščen najbolj bistveni del, namreč kako so volili kandidata za predsednika predsedstva, volili pa so približno: 29 za, 28 proti in 18 vzdržanih.

Neetično, nemoralno v informiranju in pisanju ni le sprevrčanje dejstev. Še bolj nemoralno ravna tisti, ki molči, ki ne objavlja. Če nekaj ni objavljeno v časopisih, če nekaj ni povedano skozi radijski eter ali tega ne vidimo na televiziji, potem tega preprosto ni. V Verigi ni nihče stopil iz sindikata... Za bravca *Dela* mariborski študentski časopis *Katedra* ni bil umaknjen iz prodaje tik pred začetkom mladinskega kongresa. *Katedra* je bila zaplenjena za bravce ljubljanskega *Dnevnika*...

Množični mediji nam slikajo stvarnost. Bolje rečeno konstruirajo (= *gradijo, sestavljajo*) stvarnost: malo tega in več onega, ali obratno. To počnejo po lastni volji in volji drugih — volji močnih. Volja močnih je včasih neizprosna in neomajna... Enkrat letijo uredniki in uredništva, drugič samo posamezne novinarske glave. Najbolje je tistim, ki se stisnejo tja, kjer sta moč in vpliv. Koristno je klanjati se močnim, zelo težko je ne varati šibke. Včasih se novinarska duša zlomi...

Uredniki so neke vrste prevodniki zahtev močnih. Ne vsi, so izjeme. Tudi za urednike velja novinarski kodeks (= *zakonik*). A ker jim hrbet varujejo močni, se čutijo nad kodeksi in rzsodišči. „Od spodaj“ jim nihče nič ne more.

Nov primer. Uredništvo *Dela* računa, da bo letos prejelo približno 2.300 pisem bravcev. Ker je to preveč, da bi lahko vse objavilo, bo moralo uredništvo izločiti toliko in toliko pisem. Vsaka selekcija je neke vrste cenzura.

Večkrat je slišati o posamičnih interesih, ki se pojavljajo v sredstvih javnega obveščanja na škodo občega in splošnega. Nekaterim mnenjem, ki jih poimenuješ posamična, prepoveš vstop v medije. Postaneš garant resnice. In po malem kršitelj ustave.

Resnica se avtomatično pritika občemu, laž pridaja vsemu posamičnemu. Kdo govori resnico? Resnico govori birokrat, ta ni posameznik, ampak je utelešenje občega. Posameznikom je treba vzeti besedo. Besedo naj imajo birokrati, ki vedo, kaj je resnica, kaj je naš interes, kaj je „splošni interes“.

Novinarji pišemo, kakor vemo in znamo — včasih tudi, kakor nam ukažejo. Pravzaprav pišemo zelo veliko v okvirih tega, kar si predstavljamo, da je dopustno. Kaj je nedopustno, nas kmalu poučijo.

Bojan Plešec

TELEKS, Ljubljana, 17. apr. 86/16.

no,
to pa
od doma

na sploh

DRUŠTVO SLOVENSkih MATEMATIKOV

— fizikov in astronomov je tudi letos organiziralo tekmovanje osnovnošolcev iz matematike. Tekmovalna sezona se je začela 12. aprila, ko je za bronasto Vegovo medaljo merilo svoje znanje več kot 11.000 učencev od 5. do 8. razreda. Zmagovalci so se potem 19. aprila pomerili v znanju matematike na občinskih tekmovanjih za srebrno medaljo. Zanj se je potegovalo 1607 učencev 6. razreda, 1337 učencev 7. razreda in 1391 učencev 8. razreda. Približno tretjina v vsakem razredu je osvojila srebrno Vegovo priznanje. Za zlato značko je sredi maja tekmovalo približno 450 učencev v šestih slovenskih mestih. S temi tekmovanji je omenjeno društvo zelo poživilo zanimanje za matematiko med slovenskimi osnovnošolci.

GOSPODARSKA ZBORNICA SLOVENIJE

je skupaj z gozdarji in svetom za varstvo okolja in urejanje prostora Slovenije pripravila v Ljubljani dvodnevno posvetovanje o stanju slovenskih gozdov. Izredno zanimanje za to aktualno vprašanje je pokazalo, da slovenskemu človeku ni več vseeno, kako in kje ži-

vi. Tako so se kar vrstile zahteve, da se strokovne službe v bodoče še bolj kot doslej ukvarjajo s sistematičnim znanstvenim raziskovalnim delom na tem področju. Nekateri so menili, da ni več daleč čas, ko bodo ljudje lahko videli drevesa le še v botaničnih vrtovih, če se ne bo vedenje družbe do narave temeljito spremenilo. Edina vrsta dreves, ki se še kolikor toliko dobro upira vse večji onesnaženosti zraka in okolja, je bukev. V Sloveniji je vidno poškodovanih že blizu 70 tisoč hektarov gozdnih površin.

NOV SLOVENSki IZVRŠNI SVET

Delégati četrtega sklica v skupščini v Ljubljani so v sredo, 7. maja, potrdili novo vlado. Za predsednika je bil ponovno izvoljen Dušan Šinigoj, za podpredsednika sta bila ponovno izvoljena Janez Bohorič in Boris Frlec. Notranji minister je postal Tomaž Ertl, za slovensko kulturo bo odgovoren Vladimir Kavčič, za gospodarstvo Alojz Klemenčič, za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pa bo skrbel Milan Knežević. Minister za obrambo je postal Janko Kušar, pravosodje in upravo pa bo imel v rokah Janez Zajc. V vladi je poleg predsednika in dveh podpredsednikov še 23 ministrov ali republiških sekretarjev.

SLOVENSkiM KMETIJCEM

se tudi letos slabo piše pri poslovanju. Na seji izvršnega odbora splošnega združenja kmetijstva, živilske industrije in prehrane, ki je bilo 7. maja v Bistri pri Vrhniki, so ugotovili, da ni bilo praktično nič storjenega za uresničitev sklepov, ki jih je združenje sprejelo lansko leto. Takrat so kmetijski politiki opozarjali, da bo slovensko kmetijstvo zašlo v hude težave, če ne bo prišlo do pozitivnih sprememb pri obrestih, v politiki cen in kreditnih pogojih. Do sprememb v prid kmetijstva seveda ni prišlo, tako da so družbeni kmetijci imeli lani za 132 odstotkov več izgub kot leto poprej, delež njihovih izgub v celotnem slovenskem gospodarstvu pa se je povzpел na 5,2 odstotka. Kmetijska podjetja so lani ustvarila le 1,3 odstotka celotnega gospodarstva, pri čemer je dohodek na kmetijskega delavca za 15 odstotkov zaostajal za povprečjem celotnega gospodarstva, osebni dohodek pa za 8 odstotkov. Na seji

PIRAN je slikovito obmorsko mesto na skrajnem zahodnem rtu Koprškega primorja, pomembno pomorsko, ribiško in kulturno središče in letovišče.

so tudi povedali, da le pet podjetij s področja kmetijstva izpolnjuje pogoje za opravljanje izvoza in uvoza, kar bo kmetijcem v bodoče še zelo grenilo življenje.

NA SEJMU GOZDARSTVA IN KMETIJUSTVA

v Kranju je živinorejsko-veterinarski zavod iz Kranja pripravil na razstavišču v Savskem logu ocenjevalno razsta-

V raziskavah Slovensko javno mnenje je na vprašanje, ali je politika, za katero se zavzema ZK pri nas, povsem skladna z interesi večine ljudi, leta 1978 odgovorilo pritrdilno 43,9 odstotka vprašanih, leta 1980 49,3 odstotka, 1981/82 22,9 odstotka, 1983 komaj 19,2 odstotka in pred dvema letoma 22,4 odstotka anketiranih.

TELEKS, Ljubljana, 24. apr. 86.

Pri škofovi maši v VRATIH, dolini, ki drži prav do vznožja severne triglavske stene.

vo konj pasme haflinger. Razstava je pokazala, da reja konj te na Slovenskem manj razširjene pasme v zadnjem času dobro napreduje. Začeli so jo gojiti pred sedmimi leti, letos pa bo v Sloveniji že več kot 300 čistokrvnih kobil in žrebic. Reja haflingerjev, ki se odlikujejo po delavnosti, skromnosti v prehrani, dobrem izkoriščanju planinske pase in uporabnosti v hribovitem svetu, je najbolj razširjena na Gorenjskem. Rejo teh konj je podprl tudi štab za teritorialno obrambo Slovenije, ker so zelo primerni tudi za nošenje tovorov.

Razstavo so finančno podprli Kulturna skupnost Slovenije in občinske kulturne skupnosti Nove Gorice, Tolmina in Ajdovščine.

ANKARAN

Navijači obalnega drugoligaša iz Ankara in Hrvatinov so pred nedeljsko tekmo 11. maja okrasili koprski stadion z rumeno-modro zastavo, dolgo 460 metrov, ki bi, če bi jo kupili, stala okrog 800 tisočakov. Samo za šivanje so porabili 70 ur. Zastava je težka okrog 200 kilogramov. Pri akciji so jim priskočili na pomoč Tekstilna Ajdovščina, Tekstilna tovarna Senožec, hoteli Adria, Union in Triglav.

DOMŽALE

Ob koncu minulega leta se domžalskemu podjetju Tosama niso obetali lepi časi. Fizični obseg proizvodnje se je zmanjšal za štiri odstotke, za tretjino manjši je bil tudi izvoz, za četrto manjši pa je bil tudi del čistega dohodka za krepitev materialne podlage. Letošnji podatki pa so bolj spodbudni. Fizični obseg proizvodnje se je povečal, prav tako tudi izvoz, ki se je letos še posebno okrepil na zahodnem tržišču. Med drugim so samo v prvih štirih mesecih letos prodali v zahodno Evropo nekaj več kot pol milijona kvadratnih metrov gaze in 55 ton vate.

IDRIJA

Idrijsko cipkarsko šolo in mestni muzej je obiskalo enaindvajset goriških učiteljic klekljanja. Direktor muzeja jim je pripravil izčrpno predavanje o zgodovini idrijske čipke. V šoli pa so kolegice iz Italije seznanili z nekaterimi bolj zapletenimi in novejšimi prijemi v klekljanju. Korenine goriške čipkarske šole sežejo v Idrijo. Pred 40 leti je šola namreč osnovala Idriječanka, ena izmed učiteljic, ki so se klekljanja učile še v dunajski šoli. Predstavniki obeh šol so se na srečanju dogovorili o tesnejšem sodelovanju.

ILIRSKA BISTRICA

V okviru pevskega srečanja otroških in mladinskih zborov Primorske, ki poteka pod imenom Naša pomlad, je bila sredi maja ena izmed dveh zaključnih prireditev te revije. Številnemu občinstvu so se predstavili otroški in mladinski zbori južnoprimorskih občin ter mladi pevci iz Ajdovščine. Strokovna komisija, ki je spremljala občinske revije, je na zaključno prireditev v Bistrico povabila osem zborov. Na žalost pa se koncerta nista udeležila otroški zbor iz Prestranka in mladinski zbor iz Sečovelj. Vsi nastopajoči zbori so prejeli posebno priznanje združenja pevskega zborov Primorske.

KOPER

16. maja je koprška občina praznovala svoj občinski praznik. To je spomin na dan, ko so se pred 65 leti Marežgani uprli fašističnemu nasilju. Športne in ostale prireditve so se pričele že 9. maja in so se potem ves teden nadaljevale. V okviru praznovanj so proslavili tudi 35-letnico tiskarne Jadran, v Pri-

od tu in tam

AJDOVŠČINA

V Pilonovi galeriji je bila maja na ogled zanimiva zgodovinska razstava „Občine na Goriškem od srede 19. stoletja do druge svetovne vojne“. Razstavo je pripravil Pokrajinski arhiv iz Nove Gorice, predstavljeni pa so bili dokumenti, ki so nastali pri delu državne uprave nekdanjih upravno političnih enot. Dokumenti skušajo osvetliti obdobje življenja slovenskega naroda na Goriškem, ki je bil izredno pomemben za njegov nadaljnji razvoj.

Delavec je vse manj gospodarstva, problemi se zaostrujejo in vse več je tudi kritik, izrečenih na zvezo komunistov, sindikat in še koga. — Marjan Orožen: Uzakonjenje štrajka bi bila kapitulacija, vračanje nazaj.

DELO, Ljubljana, 19. apr. 86.

Z grenkobo v srcu priznavamo, da imamo evropske aspiracije in želje glede porabe, da imamo afriško produktivnost, azijske osebne dohodke in južnoameriško inflacijo.

**Uroš Korže na
10. kongresu ZKS; DELO,
Ljubljana, 19. apr. 86.**

dvoru so odprli novo trgovino, v petek, 16. maja, pa so priredili tradicionalni koprski tek. Praznovanje so zaključili s strelskim tekmovanjem v Ankaranu in proslavo ob 90-letnici Posojilnega in konzumnega društva v Pobegih.

LJUBLJANA

Najbolj znana slovenska trgovska hiša NAMA je praznovala 40-letnico obstoja. Blagovnica NAMA je organizirana v devetih podjetjih (tozdih), zaposluje pa 1519 delavcev. Letos bodo zabeležili že okrog 43 milijard dinarjev prihoda. Na novinarski konferenci so predstavniki NAME predstavili tudi razvojne načrte tega podjetja. Iz njih je moč razbrati, da niti najmanj ne pomišljajo na težave in lokalno zaprtost. Ocenili so tudi, da si je trgovina v zadnjem času, ko ni več absolutnih marž, zelo opomogla.

MARIBOR

Društvo likovnih umetnikov je v počastitev praznika mesta Maribor pripravilo obsežno razstavo svojih članov. V novih in starih prostorih salona Rotovž je 33 avtorjev razstavilo okoli 110 likovnih del, ki kažejo v primerjavi s prejšnjimi razstavami nove izrazne možnosti pri starejših in drzno raziskovanje likovnega medija pri najmlajših umetnikih. Društvo likovnih umetnikov v Mariboru se je namreč v zadnjih letih močno pomladilo. Na otvoritvi je ravnatelj umetnostne galerije opozoril tudi na neugodne razmere za likovno ustvarjanje, predvsem na pomanjkanje ateljejev, drage materiale in neurejeno nagrajevanje.

MURSKA SOBOTA

Podjetje Mura in trgovska organizacija Potrošnik sta v razstavnem paviljonu

soboškega kulturnega centra odprli razstavo o kulturi oblačenja. Razstavljeno je bilo blago oziroma izdelki iz najnovejše jesenskozimске konfekcije in izdelki iz posebnega programa za mlade, ki se je uveljavil pod imenom Muralisti.

NOVA GORICA

S krajšo slovesnostjo so sredi maja ponovno odprli posodobljeni mejni prehod v Šempetru. Na obnovev tega prehoda so Primorci čakali več kot dvajset let, saj nikoli ni bilo dovolj denarja za uresničitev obstoječih načrtov. Kontrolni objekt carine in milice ter komunalne naprave v tem predelu Šempetra so zgradili v dobrih treh mesecih, vse skupaj pa je stalo 80 milijonov dinarjev. Prehod v Šempetru je med najbolj prometnimi na območju novogoriške carinarnice, saj potuje v obe smeri več kot milijon potnikov letno. V prihodnje načrtujejo obnovev nekaterih drugih maloobmejnih prehodov, med katerimi bo največ sredstev zahtevala ureditev Neblega.

PIRAN

Nasproti veleblagovnice v Župančičevi ulici je Adriatic-turist odprl prvi YU-butik na Obali. V trgovini so zbrali kakovostno blago domače izdelave, in to

predvsem usnje, usnjeno galanterijo, zlatino, kristal, tekstilne izdelke, proizvode umetne obrti itd. Za naložbo, opremo, in prostore in za obratna sredstva je bilo treba zbrati približno 35 milijonov dinarjev. Ta denar pa bi se moral povrniti že v prvem letu poslovanja. Prav kmalu naj bi na slovenski obali na obmejnih prehodih uredili še nekaj novih prodajaln tvrste.

PORTOROŽ

Sredi maja so v hotelu Bernardin zasedali kmetijski ministri SEV, zasedanja pa se je udeležila tudi Jugoslavija. Program zasedanja je bil zelo obširen, delegacije pa so govorile predvsem o vprašanju razvoja članic do leta 2000, o problemih biotehnologije, elektronizaciji v kmetijstvu, o fitosanitarnih kontrolah, oziroma zaščiti držav pred nalezljivimi boleznimi rastlin in živali v kmetijstvu. Udeleženci so obiskali podjetje Emona v Ljubljani, ogledali pa so si tudi Lipico in Postojnsko jamo.

POSTOJNA

V tednu pred binkošti so z nove avtobusne postaje odpeljali potnike prvi avtobusi. Postajno poslopje ima nekaj

naš smeh je kot cviček — precej kisel

DOBRO JE, DA MLADINA NE VE, KAJ VSE SO NAM V PRETEKLOSTI OBLJUBLJALI.

Iskal sem prostor na soncu, pa so me postavili na hladno.

DELO ČLOVEKA KREPI FUNKCIONARJA.

Revolucija teče dalje, ponekod se je povsem razvodenela.

NEKATERIM JE DANO, DRUGI SI VZAMEJO.

Delovne zmage so velike, a tudi izgube niso majhne.

BOLJ KO JIH KUJEMO V ZVEZDE, BOLJ JE MRAČNO.

Zakaj starejši ne zaupajo mladim? Ker bi se lahko zgodilo, da bi mladim uspelo.

KOMUR DELO V RESNICI POMENI VREDNOTO, TEMU NI POTREBNO ŠTIRIDESET LET PONAVLJATI ISTIH BESED.

Odločilni krog volitev je pred nami: nosivci najvišjih funkcij bodo ponovno izvolili to ljudstvo.

JUGOSLAVIJA JE DRŽAVA TISOČ PRAVIL, KI ŽIVI OD MILIJONOV IZJEM.

Po PAVLIHU

Lansko srečanje verne slovenske mladine v STIČNI.

več kot 800 kvadratnih metrov površine. V pritličju je čakalnica z vsemi potrebnimi prostori za upravljanje postaje, bife in kiosk za prodajo časopisov, v nadstropju pa turistični urad in prostor za lokal z zunanjo teraso. Za avtobuse so uredili 11 parkirišč. Gradbeni dela so stala 150 milijonov dinarjev, ki jih je prispeval Avtopromet-tozd potniški promet in turistične agencije iz Nove Gorice.

RAŠICA PRI VELIKIH LAŠČAH

Trubarjeva rojstna hiša je maja dobila novo streho. Delavcem so pri težkem delu pomagali šolarji velikolaške OŠ „Primož Trubar“. Za obnovo Temkovega mlina in ureditev Trubarjeve spo-

minske zbirke pa še vedno močno primanjkuje denarja, tako da obnovitvena dela le počasi napredujejo. Zasebniki in podjetja po Sloveniji so do maja darovali nekaj več kot 3 milijonov dinarjev. Dragocena, a žal še vedno preskromna vsota. Odbor za počastitev 400-letnice Trubarjeve smrti je zato razposlal posebna pisma podjetjem, da bi spodbudili akcijo zbiranja Trubarjevega dinarja.

SEŽANA

Od 8. maja naprej je potekal v sežanski občini teden Rdečega križa pod geslom „Darujte kri — rešite življenje“. Pripravili so vrsto akcij. Na osnovnih šolah so sprejemali učence prvih razredov v vrste mladih članov Rdečega križa, učence 7. razredov pa v članstvo RK. Aktivisti RK so pobirali članarino, mladi člani pa prostovoljne prispevke. Prav tako so stekle priprave na občinsko tekmovanje ekip prve pomoči, civilne zaščite in Rdečega križa. Za občinsko tekmovanje, ki bo 7. junija v Sežani, se je že prijavilo 30 ekip iz podjetij in krajevnih skupnosti.

SLADKI VRH

V papirnici Sladkogorska je v letošnjih prvih treh mesecih znašal povprečni neto osebni dohodek na zaposlenega 93.429 dinarjev, kar je za 147 odstotkov več kot v enakem obdobju lani.

Takrat so namreč v Sladkogorski zao-stajali za 14 odstotkov za povprečnimi osebni dohodki v slovenskem gospodarstvu — bili so dejansko na repu slovenske papirne industrije. Najnižji osebni dohodek, izplačan v marcu letos za poln delovni čas in normalni delovni uspeh, je znašal 56.000 dinarjev.

TOLMIN

Turistično gospodarstvo te občine bo kmalu, verjetno še pred letošnjo turistično sezono, dobilo nov pripomoček. Tokrat gre za turistično karto občine, ki jo bodo v več kot 3000 izvodih izdali geodetska uprava in turistična društva Tolminske. Karta bo vsebovala 250 informacij o naravnih, kulturnih, zgodovinskih in drugih znamenitostih občine. Dodatek h karti pa bo celostna predstavitev občine, pri čemer bodo posebej poudarjene izjemne lepote doline Soče. Besedilo tega turističnega pripomočka bo natisnjeno v več tujih jezikih.

TRŽIČ

V prostorih osnovne šole v Bistrici so 17. maja domači in tuji razstavljalci že štirinajstič postavili na ogled zbirke mineralov in fosilov. Pokroviteljstvo tržiški mednarodni razstavi sta prevzela Škofja Loka in rudnik urana Žirovski vrh. Prizadevni tržiški organizatorji so pripravili tudi vrsto spremljajočih razstav in prireditev, med njimi seminar za pedagoge o sodobnih vidikih geologije in mineralogije.

VIPAVA

Aldo Kogoj, član ribiške družine Soča, je 29. aprila potegnil iz reke Vipave skoraj 19 kilogramov težkega in 127 centimetrov dolgega soma. To je menda največja doslej ujeta riba v Vipavi. Srečen ribič je dogodek takole opisal: „Prvič v tej sezoni sem se odpravil na ribolov, saj prostega časa skoraj nimam. Na takšen plen seveda nisem bil pripravljen. Ko sem videl, kaj je prišlo za trnek, nisem verjel, da mi bo ribo uspelo potegniti iz vode. Lovil sem namreč z 0,35-milimetrsko predvrlico. Skoraj tričetrt ure sem se mučil. Ko je bil som na suhem, je prišla žena s karjolo in sva ga naložila vanjo.“ Ribič se je odločil, da bo dal pripraviti somovo glavo.

Javnost se pogosto precej čustveno sprašuje, zakaj niso javni napisi na vojašnicah slovenski, saj ne gre ne za zapovedovanje ne za šolanje, torej si je stvar navzkriž z ustavo in zakonodajo. Kot da skupaj sprejeta ustava in zakonodaja za tovariše vojake na ljubljanskem območju ne bi veljala!

DELO, Ljubljana,
19. apr. 86.

med vrsticami

„PROTIIMPERIALISTIČNA FRONTA“ — PAKT S HITLERJEM

27. april je v Sloveniji državni praznik v spomin na ustanovitev OF. V resnici je bila tega dne pred 45 leti v Vidmarjevi vili pod Rožnikom v Ljubljani ustanovljena „protiimperialistična fronta“.

Ustanovitev „protiimperialistične fronte“ je bila potrebna, da bi se lahko (slovenski komunisti) družno z Nemci borili proti Anglo-Amerikancem in Francozom. Po razpadu vojaškega pakta Molotov-Ribbentrop in po nemškem napadu na Rusijo pa so se slovenski komunisti odločili pomagati Stalinu. Zdaj je bilo torej treba takratno „protiimperialistični fronto“ preimenovali v „osvobodilno fronto“, v kateri kmalu ni bilo prostora za nikogar drugega kot za KP.

Da se je to zgodilo proti volji 90% slovenskega ljudstva, komunistov ni motilo. In tako so pod krinko narodnoosvobodilne borbe izzvali bratomorno vojno med Slovenci z edinim namenom, da vzpostavijo komunistično vladavino.

KATOLIŠKI GLAS, Gorica-Trst, 8. maja 86/2.

DRUŽINA: O RESNIČNI PODOBI ŠKOFA ROŽMANA

Prosim uredništvo Družine, da objavi pismo, ki sem ga uredništvu Dela za Poštne predal 29. marca 1986. Gre za mnenje v zvezi s članki Ivana Jana O resnični podobi škofa Rožmana, ki so izhajali v sobotni prilogi Dela v februarju in marcu in so se potem nadaljevali do 12. aprila. Delo mojega pisma ni objavilo, niti nisem dobil iz uredništva nobenega pojasnila.

Zdi se mi, da je treba pri presoji ravnanja škofa Rožmana upoštevati nekatere okoliščine, ki so ga vodile do take usmerjenosti.

1. KP je politično spretno povezala narodnoosvobodilni boj s socialno komunistično revolucijo. S tem je nasprotnike komunizma postavila v situacijo nasprotnikov NOB.

2. Komunizem je bil takrat znan le v konkretni obliki stalinskega tipa, ki je vzbujal strah in nasprotovanje. Katoliška Cerkev je bila tedaj splošno usmerjena anti-komunistično in škof Rožman je ponovno poudarjal, da se bori proti „brezbožnemu komunizmu“.

3. OF je bila ena izmed ljudskih front, ki jih je Kominterna priporočala kot sredstvo za doseg revolucionarne oblasti.

4. Slovenska ljudska stranka je v kritičnih časih ostala brez razgledanega politika. Korošec je malo pred vojno umrl, Kulovec je bil ubit v nemškem napadu na Beograd. Tako je bil po sili razmer škof Rožman prisiljen odločati tudi o političnih zadevah, v katerih se ni znašel in je zato podlegel različnim vplivom.

5. Začetek domobranstva, to je vaške straže, je delo-

ma povzročilo tudi ostro nastopanje proti možnim nasprotnikom revolucije.

6. Situacija za Slovence je bila pod italijansko okupacijo drugačna kot pod nemško, veliko bolj mila, vsaj v začetku. Od tod lahko razumemo tudi neko „naklonjenost“ italijanski okupaciji nasproti nemški. V ljubljansko pokrajino je prišlo veliko beguncev iz Štajerske in Gorenjske. Bila je nevarnost, da jih Italijani vrnejo svojemu zavezniku. Škof Rožman je v tem pogledu posredoval pri Italijanih in uspel.

Na resnično podobo škofa Rožmana bomo morali najbrž še počakati, ne samo, da bodo na razpolago vsi dokumenti, tudi razbremenilni, ki so v postopku sodne obravnave proti Rožmanu izginili, ampak tudi zato, da se bo v zgodovinski oddaljenosti umaknila neposredna zainteresiranost za tako ali drugačno podobo in bo mogoče ocenjevati brez manipulacij z dejstvi in dokumenti.

FRANCE PERKO, Mala Loka, Domžale
DRUŽINA, Ljubljana, 4. maja 86/14.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG: KREPKA SAMOKRITIKA V BEOGRADU

Jugoslovanski novi predsednik Branko Mikulić je začel svoje uradovanje s krepko kritiko gospodarskega položaja. V nastopnem govoru pred parlamentom v Beogradu je povedal, da so napačno vodenje, nesposobnost in korupcija deželo pripeljale v slab gospodarski položaj in da se bo njegova vlada bojevala proti njim. „V preteklih štirih letih so se skoraj vsi pokazatelji razvoja poslabšali,“ je dodal. Jugoslavija ima 20 milijard dolarjev dolga v tujini in trpi pod inflacijo, ki bo konec leta dosegla verjetno 100%. Visoka inflacija je resno ogroženje socialistične gospodarske in družbene ureditve ter notranje in zunanje varnosti, je rekel Mikulić. Inflacija ima slabe posledice tudi za razpoloženje jugoslovanskih republik in narodnosti.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 17. maja 86/6.

DELO: PROTI MANIPULACIJI Z RESNICO

Interes in odgovornost do lastne zgodovine in narodne zgodovine mora zvezo komunistov voditi, da spodbuja raziskovanje nekaterih še neraziskanih ali premalo raziskanih dogodkov in procesov iz novejših zgodovine.

Gre na primer za konflikte v OF, za sektašenje komunistov, medvojne likvidacije političnih nasprotnikov KP, za usmrtitev vrnjenih domobrancev, za neutemeljene obsodbe na dachauskih procesih, za ravnanje z zaprtimi informirojenci in za nasilno ustanavljanje kmečkih zadrug. Zaprtost informacij je izzvala in izziva v javnosti mnenje, da ZK nekatera svoja dejanja prikriva in da je v preteklosti zagrešila hude napake, ki so bile v nasprotju s političnimi in moralnimi načeli, ki jih je sama razglašala.

Objaviti je treba vse vsebinsko pomembne dokumente, in to brez izpuščanja kritičnih, „delikatnih“ mest, so poudarili na seji (predsedstva CK ZKS).

DELO, Ljubljana, 13. maja 86/1.

france bevk

kaplan martin čedermac

Italijanske oblasti v Beneški Sloveniji prepovejo rabo slovenščine tudi v cerkvi in pri verouku. Šestdesetletni kaplan v Vrsniku Martin Čedermac se temu upre, zato mora na zagovor k prefektu v Čedad. Skrivoma gre do nadškofa v Videm, a ta mu odgovori, da se ne dá nič narediti.

V nedeljo faranom zadnjikrat čudovito pridiga o ljubezni do materinega jezika. Po tem težko bolan obleži več mesecev.

Obiščeta ga župnik Potokar in Čedermačev novi župnik. Potokar Čedermacu svetuje, naj prosí za upokojitev.

Čedermac je obsedel kot zadet od strele. Besede so bile izrečene z vso obzirnostjo, vendar niso mogle prikriti resnice. Prišla sta, da mu svetujeta, kar je bilo neizogibno. Njegova pridiga torej vendarle ni bila pozabljena. „Ali nadškof tako želijo?“ se mu je potresla spodnja čeljust.

Potokar je molčal, le župnik je rahlo prikimal.

„Da,“ je rekel. „Saj je najbolje tako, verjemite. Poleg vsega se boste na ta način najlažje izognili raznim nevšečnostim . . .“

Čedermac ga je komaj slišal, kaj govori. Ozrl se je skozi okno, na mlado zelenje, ki je trepetalo v vetriču. Poslednji udarec, ki ga je še mogel zadeti. Z njim ni računat. Lahko bi se uprl, s silo naj ga upokojijo, a je čutil, da nima več moči. Ne more več. In se je v zavesti svoje nemoči v hipu sprijaznil s položajem.

Res, rešen bo marsikatero nevšečnosti. Ne bo mu treba prelomiti besede, ki si jo je bil dal . . .

Že se je videl, kako poslednje dneve svojega življenja preživlja v sobi, v kateri je bila umrla mati. In z njim Katina. Ne bo pokopan za cerkvijo, poleg matere bo ležal, v Sušju.

Moj Bog! Milo se mu je storiло, ko je gledal na pobočje, na katerem je preživel večji del svojega življenja.

Potekali so trenutki tesnega molka. Vzdihnil je, pogledal gosta in se grenko nasmehnil.

„Seveda bom zaprosil,“ je rekel. „Res ne morem več.“

Glasilo se je, kakor da je iz lastnega nagiba prišel do tega spoznanja in se odločil . . .

Naslednji dan je napisal prošnjo za upokojitev.

Pomlad je bila že v polnem razmahu, ko se je Čedermac poslavljal od Vrsnika. Prošnja za upokojitev je bila naglo rešena. Temu se ni čudil. Zatiral je bridkost, ki mu je venomer vstajala iz duše. In res je kazal veder, nasmejan obraz, ko se je pripravljat za odhod.

Nekateri tovariši so ga vabili v svojo bližino. Hvaležno je odklonil. Z bratom in nečakom se je domenil za dosmrtno bivanje v domači hiši. Sobo so mu hoteli preurediti, napraviti večja okna. Ne, rajši ne! Da kamra ne izgubi tistega posebnega vonja, ki ga je spominjal na mladost in na rodno grudo, h kateri se je vračal.

Sončnega dne, ko je bilo nebo čisto, brez oblaka, in je zemlja omamno dehtela, so prišli možje, da odnesejo pohištvo na vozove in ga po ovinku odpeljejo v Krnico.

V hiši je bilo vse narobe, razmetano, Katina si je dala opraviti za žive in mrtve.

Čedermac je vzel kroniko in odšel v zakristijo. Položil jo je na klečalnik in pokleknil. Zazrl se je v besede, ki jih je bil svoj čas že napisal. „Leta Gospodovega . . .“ Čisto v slogu starih kronik.

Zdrznil se je, vzel pero in napisal dogodek. V kratkih besedah, kakor da piše o boleznih ali o požaru, brez olupšavanja, po resnici, kakor jo je on doživel. Prebral je še enkrat, se podpisal, zaprl knjigo in jo položil v predal.

Sklonil je glavo in se nepremično zastrmel v grčo v le-su. Ni molil, ni razmišljal, trpel je. Bilo mu je, kakor da mu v bridkosti izgoreva duša.

Vrnil se je, tedaj je bila hiša že prazna, pusta, ostala je le Katina s košaro steklenine. Pa njegova palica je stala v kotu.

Vzel jo je, se še enkrat ozrl po izbi, nato je z vzdihom stopil na klanec.

Najrajši bi bil tiho, neopazno zapustil vas. A so ga čakali, vsi so bili, še Špehonja, le Klinjon je manjkal; preselil se je bil v Lipe.

Čakali so toplih besed, poslovnega govora.

Ne, ne bo jim govoril. Saj bi tudi ne mogel, preveč ga je stiskalo za grlo. Njegova poslednja pridiga naj velja za poslovnini govor.

V gosti procesiji so ga spremljali do grape, kjer se je obrnil in jih blagoslovil.

„Zdaj pa hodite!“ je rekel s trepetajočim glasom. „Bog z vami!“

In je odšel po stezi med gostim grmovjem, ne da bi se še enkrat ozrl.

Pred njim je stopala Katina s košaro in se ves čas usekovala.

Sonce se je prelivalo skozi sveže zelenje in slikalo zlate lise na trate. Pelo je iz trave, z dreves, iz grmovja, izpod neba, od vsepovsod, da je odmevalo in se prelivalo kot slapi cekinov. Pobočja Mije in Matajurja, ki so v zimi kazala gola rebra, so bila zagrnjena v zelenje in pi-sane barve.

Čedermac si ni mislil, da mu bo tako hudo, kot mu je bilo. Jezus, Jezus!

Na vrhu obronka je znojen in upehan obstal in se ozrl.

Pred njim je ležal Vrsnik. Cerkev, kaplanija, hiše med košatimi drevesi, ki so bila že odcvela. Vse zeleno, pod soncem, ki je vsako jutro vzhajalo in vsak večer zahajalo, obsipalo z lučjo dobre in težke dneve.

Trpka bojazen, preden je bil zaprosil za to mesto. Ni se mu uresničila. Prišlo je, česar ni pričakoval. Ne le na Vrsnik, nad vso dolino, nad vse bregove.

Slovenija!

Beneška Slovenija! Siromašna, lepa zemlja, stokrat bičana in križana, ti in srca, ki te ljubijo. Ali res ne boš več, kar si bila?

„Bog, ki si pravičen, ne daj tega, ne daj!“ je zašepetal.

Ustnice so mu zadrhtele, oči so se mu zameglile. Zemlja je izginila kot v mrču, z vso težo mu je legla na srce.

Obrnil se je, izginil za gričem, utonil v zelenju, v soncu, v ptičjem petju. konec

S tem se končuje roman Franceta Bevka KAPLAN MARTIN ČEDERMAC.

Bevk ga je izdal leta 1938 v svobodni domovini pod psevdonimom.

Z njim je hotel prikazati narodno in duhovno nesrečo, ki je zadela primorske Slovence po prvi svetovni vojni, ko so prišli pod fašizem. Obenem pa je hotel v njem preprosto, pa obenem prepričljivo, prikazati nezlomljivi odpor dobrega in značajnega slovenskega duhovnika v Benečiji, najprej zoper državno preganjanje potem pa tudi zoper nepriznavanje slovenskega jezika s strani italijanskih cerkvenih oblasti.

Pri višarskem jezerčku.

**Beneška
Slovenija,
siromašna,
lepa zemlja!
Ali res ne
boš več,
kar si bila?**

josip jurčič

deseti brat

V počitnicah po sedmi gimnaziji je hodil Jurčič na grad Krávjak učiti graščakovo hčer Johano slovenščine. Pri tem se je v dekle zagledal. A brž mu je bilo jasno, da je družbena razlika med njima prevelika, in se je umaknil. To ljubezen je opisal v tem romanu.

PRVO POGlavJE

*Mlad junak po polji
s težkim srcem hodi.
S. Jenko*

Pripovedovanci imajo, kakor trdi že sloveči romanopisec Walter Scott, staro pravico, da svojo povest začno v krčmi, to je v tistem shodišču vseh popotnih ljudi, kjer se raznovrstni značaji naravnost in odkrito pokažejo drug drugemu poleg pregovora: v vinu je resnica.

Da se torej tudi mi te pravice poprimemo, izvira iz tega, ker menimo, da naše slovenske krčme in naši krčmarji, čeravno imajo po deželi veliko preprostejšo podobo, niso nič manj originalni kot staroangleški Scottovi.

To se vé samo ob sebi, da ga slovenska mati do zdaj še ni rodila, ki bi z isto rezno natančnostjo orisal naša narodna svojstva, kakor je omenjeni nedosegljivi mojster značaje svojega ljudstva svetu predočil.

Zato ne bo pripovedovavec te vseskozi resnične pripovedi poskušal veselega slovenskega vinotoka Peharčka

Jurčičev *Deseti brat* je prvi slovenski roman. Nastal je leta 1866.

Pisatelj opisuje v njem življenje na gradu Krávjak blizu Muljave in kmečke posebnosti v vaški krčmi. V središču dogajanja je ljubzenska zgodba med domačim učiteljem Lovrom Kvasom in grajsko gospodično Manico. V to zgodbo se pa vpleta še skrivnostna zgodba starega Piškava in desetega brata Martinka Spaka.

naslikati, in to iz treh razlogov ne: prvič zato, ker si ni mogoče misliti Peharčka takšnega, kakor je v resnici bil; drugič, ker ima le-tá poznanja vredni mož le začasno, hitro minljivo mesto samo v začetku naše povesti; in tretjič, ker imamo pozneje v povest vplesti še enega krčmarja, Peharčku po duhu sorodnega, to pa menda ne gre, da bi se enake reči dvakrat pravile.

Pred štiridesetimi leti torej je Peharček, koščenega obraza, raztrganega slamnika, oguljenih, z zaplatami obloženih hlač, hodnične srajce in križatih naramnic, muham branil polič vina na vegasti mizi. Pri poliču je pa slonel kosmat mož, suknar, ter je krčmarju Peharčku to in to nepotrebno reč pravil.

„Prav gladka kaplja se bo učistila iz letošnjega vinčka,“ je dejal suknar in zavzdignil kupo proti majhnemu oknu, da bi pijačo ogledal proti luči.

„Bogme, gladka!“ pokima krčmar in jezno udari z lesenim muhalnikom po mizi, kjer je tropa te sitne živali srebala razlito vino. „Tega mrčesa je povsod polno!“

„Le stoj, Peharček, pa mene pomni: tako bo močno to vince, kadar se cvet do dobrega usede, da si bodo ljudje, kadar se ga bodo prav po božji volji navlekli, pulili lase in ušesa ter nosili rdeče nosove pa otekle vratove, prazne mošnjice pa krvave betice, kakor se v pesmi poje.“

„Bogme!“ pravi Peharček. Pa preden besedo konča, zasliši, da je pred hišo priporopotal voz in da zunaj nekdo kliče. Brž vrže muhalnik iz rok in leti ven.

Peharčkova hiša je stala tik velike ceste. Za hišo pa je držala mala cesta, ali bolje kolovozna pot, v stran.

Dva gospoda sta poskakala z majhnega vozička in starejši je glasno klical pijače.

Krčmar je enega poznal, kajti pozdravil ga je, potem ko je stisnil slannik pod pazduho: „Bog daj dober dan, gospod Vencelj! Hitro ste prišli iz Ljubljane, kdaj — v petek ste mimo šli. No, zdaj vem, da ste zopet žavb, rož, kuglic in vsega mrčesa nakupili in boste zdravili ljudi, da bo strah.“

**Bil je mlad,
zelo lep
gospodek,
a Peharčku
čisto neznan.**

Na Višarjah, blizu Marijine romarske cerkve, kjer častijo Marijo tri največje evropske narodne družine: slovanska, romanska in germanska.

Govoré se je krčmar oziral na mlajšega gospoda in ugibal sam pri sebi, kdo je pač to, ki se je pripeljal z okrajnim zdravnikom gospodom Venceljem. Bil je mlad, zelo lep gospodek, a Peharčku čisto neznan.

Gospod Vencelj ni pustil, da bi bil krčmar konja izpregel; pila sta na voz naslonjena.

„Peharček,“ je dejal zdravnik, izpraznivši dočista prvo kupo, „napreži, da boš tega gospoda peljal na Slemenice! Saj veš, da moram jaz tukaj v stran.“

„Jaz bi to prav rad, zakaj ne, zaslužka se nisem še nikoli branil — vrag naj vzame še kolesce! — pa zdaj ne morem, jutri pač. Kolo se mi je strlo od voziča in ravnokar ga je nesel moj fant h kovaču. Jutri bi vas pa peljal, naj si bo ta ali kateri če, jaz ali moj fant. Jaz menim, naj bi mladi gospod ostali pri meni čez noč, saj je že štiri čez poldne. Moja stara — zdaj v bobu korenje pleve — bo že vrgla zvečer kaj čez ponev, da se bo dalo ugrizniti. Postelje res nimam take, da bi se človek v blazino vdri; pa bom že na otavi tako mehko postlal, če je božja volja, da se bo za silo ležalo.“

„Jaz sem obljubil, da pridem danes,“ odgovori mladi tujec, „ali ne morem nikjer drugje tu v obližju dobiti voznika?“

„Bogme, ne zlepa,“ odgovori Peharček, „toda imajo ljudje bolj vole, konja imam samo jaz.“

Zdravnik gospod Vencelj je mislil in mislil, nasvetoval zdaj to, zdaj to, kako bi mladeniča spravil na pot. „Bo že,“ reče čez nekaj časa; „ali jezdarite?“

„Še nikoli nisem bil na konju,“ odgovori popotnik.

„No, na suhem se ni še nihče naučil plavati. Peharček, ali imaš konja napasenega?“

„Bogme, konj je dober, sit ko stopa, ravno popred

sem mu poveseo detelje vrgel; vem, da je že vso potri in pohrustal.“

„Že dobro. Jaz imam tu na vozu ravnokar kupljeno sedlo. Pa bova gospodu vsak pol posodila, naj jezdi.“

Peharček se popraska za ušesi, ustnice zaviha pod nos in pravi: „Nikarte mi ne zamerite; saj veste vi bolje ko jaz, kaj pregovor pravi, da tri reči niso vsakemu človeku ali pa nikomur napósodo dati: ne žena, ne pipa, ne konj. Pa ker ima moj serec že stara rebra in je že vsemu vajen, ne rečem, da ga ne bi dal, ko bi — nikar ne zamerite — ko bi — gospoda poznal.“

„O, nič se ne boj za konja; jaz sem porok za to, da ga boš jutri dobil nazaj,“ reče zdravnik.

Trenutek potem je stal Peharčkov serec, ki je že stavil rebra malo preveč na očiten videz in glavo molil bolj v tla ko nakvišku, osedlan in očejen na cesti.

Peharček je z všečnim očesom gledal zdaj svetle dvajsetice v roki, ki mu jih je dal mladi gospod, zdaj usnjato sedlo, ki tako lepo stoji na koščnem hrbitišču njegove kleke.

Mladenič se je malo nerodno skobalil na svojega rosinanta; krčmar pa mu je dal njegovo veliko usnjato torbo na konja in ga poučil, kako mora ravnati s pohlevnim sercem, da bo rajši stopal.

„Torej srečno pot, gospod Kvas,“ je dejal zdravnik, „pred mrakom boste ravno v gradu. Sporočite moj pozdrav gospodu Benjaminu. Kmalu pridem tja s svojo hčerjo, da mu voščim srečo, ker je dobil tako korenito izobraženega in učenega mladega moža, kakor ste vi, za učitelja svojemu sinu. Zbogom! Prav vesel sem, da sva se seznanila; upam, da nisva bila naprvo in nazadnje vkup. Zahvaljujem se vam za družščino.“

„Prosim, gospod zdravnik, jaz se vam moram zahvaliti za dobrotno prijaznost!“

„No, no, kajpak! Greh bi bilo, ko vas ne bi bil vzel na voz; žal mi je, da ne utegnem z vami v stran do Slemenic. Srečno!“

Rekši, udari Vencelj po konju in voz zdrdra po stranskem potu.

Gospod Kvas — tako je zdravnik klical svojega zdajnjega tovariša — spodbudi tudi svojega zaspanega šarca in odjezdi po veliki cesti, ko si je, kolikor se je dalo po nejasni Peharčkovi razlagi, zapomnil, kje mora zaviti nja stran, da pride prav.

Dan je bil prijazen; sonce se je bilo že premaknilo na zahod; vendar se je še z vso žarnostjo upiralo potniku v hrbet, kar mu je bilo toliko bolj neprijetno, ker se je izpod kopit nemarno klavzajočega konja vedno vzdigoval oblak cestnega prahu in polnil mladeniču nos in ušesa. Zastonj so bili vsi poskusi, da bi pripravil žival v hitrejšo stopinje in tako pustil za seboj vsaj nekaj prahu.

Peharčkov serec je bil tepeža in suvanja tako vajen ko trave; zato ga ni kar tako kdo pripravil v dir. In ker je Kvas, kakor sedla nevajen človek, sedel nekaj boječe in nerodno, zraven pa moral držati pred seboj še svojo sitno butaro, natlačeno z obleko in knjigami, potem se lahko razume, zakaj se je le počasi pomikal dalje.

Lovre Kvas je bil dovršil na ljubljanskem liceju vse učenje. Rojenemu pod slamnato streho je bilo v zibeli namenjeno, da bo čez nakaj let pasel krave, potem pri bogatejšem sosedu služil za hlapca in se naposled po očetovi smrti ubijal z malim zemljiščem deset mernikov posevka, kakor vsi Kvasovi, kar jih je ziral oče Luka po starem pomnjenju naštetih na prste.

A rojenice, ki imajo pri zibeli vsakega poštenega Slovenca svojo odločno besedo, so bile naklonile našemu

Lovretu kmalu po porodu drug, lepši namen, da bo delal z glavo in rabil namesto ótke gosje pero.

Znano je življenje ubogega učenca; torej mi ni treba posebej opisovati Kvasovih stisk in bojev z revščino in nadlogo. Posebno izvrstna glava za učenje, ljubezen do reda in lepega obnašaja in marsikatera druga lepa lastnost je mladeniču pridobila podpornikov in prijateljev in je dajala starima roditeljema veliko upanja, da se jima spolni poslednja, največja želja.

A čudo, ko je dokončal ljubljanske šole, ni hotel tihi mladenič „dobro storiti“ po materini misli in, ne da bi bil postal mašnik, je kazal vse bolj posvetne naklepe. Hotel je iti v daljna večja mesta v višje šole.

S tem pa niso bili nezadovoljni samo ubožni starši, ampak se je zameril tudi večini svojih podpornikov, tako da je bil skoro popolnoma zapuščen. Vedel je pa, da Angleži še niso iznašli takšnega stroja, da bi se dalo po njem živeti od zraka ali čiste vode.

Zato mu je bilo ravno prav, da je po nekem priporočilu dobil začasno službo za učitelja sinu premožnega graščaka Benjamina G* na gradu Slemenicah. Ker je bil tudi precej slabotnega zdravja, se je hotel okrepiti na deželi in še kaj zaslužiti za nadaljnje učenje.

Tako ga najdemo ravno na poti. Ko je iskal voz, je bil po sreči naletel na zdravnika Venclja in to mu je naklonilo prvič prijetno družščino za potovanje, drugič pa si je prihranil voznino.

Kmetje ob cesti in drugi napotni ljudje so, srečevaje Kvasa, zvedavo ogledovali mladega jezdeca. Zlasti mlade deklice so se rade ozirale za njim, ker je bil Lovre po svoji zunanji postavi kaj čeden mladenič.

Ne veliko čez dvajset let star, bledega, okroglega obraza z visokim čelom in živimi črnimi očmi, iz katerih je bilo brati prej otožen kakor vesel značaj, je bil Kvas

Zlasti mlade deklice so se rade ozirale za njim.

TRUBAR ŽIVI ŠE PO 400 LETIH

Značilno je naše razmerje do Trubarjeve osebnosti.

Njegove postave sploh ni v zavesti slovenskega prebivalstva. Naravno bi bilo namreč, da bi v našem osrednjem prazniku slavili avtorja prve slovenske knjige, moža, ki nas je kot očak-velikan za vse večne čase zagodil v kulturo Evrope. Pa smo njegovo moško postavo obšli, ker je pač prezahtevna, saj se moraš pred njo obnašati kot mož pred možem.

Nedvomno je seveda prav, da se potrjujemo v Prešernu, tudi zato, ker je, podobno kot Trubar, tudi on zelo drago plačal ljubezen do rodnega občestva in vero v njegovo prihodnost. Vendar je Trubar položil temelje naše rodne identitete, se prvi lotil politične zamisli, da bi izoblikoval samostojno slovensko občestvo, čeprav v cerkveni obliki, predvsem pa je uvidel, da se brez kulture Slovenci ne bomo mogli uveljaviti. „Obena dežela ne mejstu ne gmajna ne mogo prez šul, prez šularjev in prez vučenih ludi biti, ne deželskih ne duhovskih riči prov rovnati ne obdržati. Tu vsaki zastopni človik more lehku zastopiti. Obtu nekar samuč ti verni božji ludi, temuč tudi ti ajdi so povsod v nih mejstih inu deželah male inu velike šule v ih istih vučene, modre ludi držali.“

Danes ne bi smelo biti težav, da bi razglasili vseslovenski Trubarjev dan.

V prejšnjem stoletju je Prešernovo veličino začelo poudarjati liberalno razumništvo, medtem ko je do pesnika imel verske in moralne pomisleke katoliški tabor, vendar je zdaj za večino slovenskih ljudi Prešernovo ime simbol in potrditev narodovega osebka.

Prav tako bi se lahko vsi strnili ob Trubarjevi osebnosti. Če je nekoč katoličane motil njegov protestantizem, omogoča zdaj pokoncilska Cerkev docela novo razmerje tako do pravoslavja kot do reformacije. Pri Trubarju pa vendar ne gre za to, da bi se kakorkoli zavzemali za njegovo prečiščeno krščanstvo, ampak za to, da mu kot narod, to je ne glede na nazorske razločke, izkažemo čast, ki mu po pravici gre. S tem pa, da bi mu v javnem življenju priznali mesto, ki mu pritiče, bi tudi sami začeli poglobljati svojo zgodovinsko zavest, obenem bi seveda njegova klena možatost zapolnila prazno mesto staroste, ki ga čustveni in domišljijski svet slehernega občestva potrebuje za naraven in zdrav duševni razvoj.

Zato bi si morali, ponavljam, omisliti Trubarjev vsenarodni praznik.

In Trubarjevo nagrado.

Prav gotovo, da je praznik, na katerem recitiramo Prešernove stihe, človeško poglobljen, obenem pa pristrčno razgiban, medtem ko bi na vsakoletni slovesnosti, posvečeni Trubarju, vse potekalo brez lirčnih vložkov. A prav v tem bi bil tudi smisel te nove vsenarodne pobude: veljala bi kot nujen pretres položaja, določala bi nove koordinate.

Boris Pahor, Tržaški mozaik, Ljubljana 1983

- 1508** Rodil se je v vasi Raščica na Dolenjskem.
- 1520** Dvanajstleten je odšel na Reko v šolo.
Minilo je 105 let, odkar je bil obsojen in sežgan na grmadi prvi novoveški „heretik“ Jan Hus.
- 1521** Postal je učenec salzburške benediktinske samostanske šole.
- 1524** Prišel je v Trst na dvor škofa in grofa Petra Bonoma ter postal njegov komornik in pevec v škofijskem zboru. Tu se je navzel humanistične miselnosti in renesančnega okusa ter poleg drugih vplivov spoznaval zlasti Erazma Rotterdamskega.
- 1527** Škof Bonomo ga je poslal študirat na Dunaj.
Minilo je deset let, odkar je avguštinec in teolog dr. Martin Luther v Wittenbergu nabil svojih 95 tez na cerkvena vrata, dobrih šest let, odkar je bil Luther izobčen iz katoliške Cerkve ter je javno sežgal papeževo bulo (1520), in slabih pet let po tiskanem izidu Luthrovega prevoda svetopisemske nove zaveze (1522).
- 1529** Pred turško nevarnostjo se je zatekel k svojemu škofu Bonomu v Trst.
- 1530** Bonomo ga je posvetil v duhovnika.
Minilo je 99 let, odkar je bila na grmadi sežgana devica Ivana Orleanska (1431), in slabih 32 let, odkar so v Florenci kot heretika sežgali mističnega dominikanca Girolama Savonarolo (1498). Isto leto je odšel za vikarja v Laško, se pravi v bližino svoje fare Loka, ki mu jo je bil dal škof Bonomo kot beneficij še pred njegovim odhodom na študij na Dunaj.
- 1536** Povabili so ga za pridigarja v Ljubljano.
Leto dni prej (1535) je bil v Angliji ubit sir Thomas More, avtor Utopije in neustrašen bojevnik za angleško zvestobo rimskokatoliški Cerkvi. 75 let pred tem (1461) so Habsburžani ustanovili v Ljubljani škofijo, da bi zmanjšali moč oglejskega patriarha na svojem ozemlju.
- 1540** Zaradi svojih pridig je prišel v konflikt z deželno oblastjo in zapustil Ljubljano ter odšel spet v Trst, kjer se je pri škofu Bonomu sistematično seznanjal s švicarskimi verskimi reformatorji (Calvin, Zwingli, Bullinger, Pellican).
- 1542** Zapustiti je moral Trst in je odšel v Ljubljano, kjer je postal kanonik in glavni pridigar.
- 1547** Začelo se je preganjanje reformatorjev in moral je pobegniti na Nemško.
V letih 1545—1563 je zasedal v Tridentu koncil, ki je obsodil delovanje reformatorjev. Leta 1546 je umrl Martin Luther.
- 1548** Ubežnik pri Luthrovem prijatelju in učencu pastoru Vidu Dietrichu. Takrat je pretrgal vezi s katoliško Cerkvijo in prestopil na stran protestantizma.
Maja tega leta je nastopil službo pridigarja v Rothenburgu ob Tauberi, naslednje leto pa se je poročil z Barbaro Sitar, ki je prišla za njim iz Kranja.
- 1550** Izšli sta — v gotici — prvi njegovi knjigi (**Catechismus** in **Abecedarium**), ki sta prvi slovenski tiskani knjigi. Natisnil ju je Mohart v Tübingenu, stroške zanju pa je plačal avtor sam.
Minilo je 116 let, odkar so Johannesu Gutenbergu v Mainzu uspeli prvi poskusi tiskanja z gibljivimi

„TRUBARJEVA SREČANJA“

Na letošnji vnebohod, 8. maja, so se verni Slovenci iz nemškega zdomstva že drugič v zadnjih devetnajstih letih množično zbrali v Derendingenu, predmestju Tübingena, kjer je preživel zadnjih dvajset let svojega viharnega in plodnega življenja in kjer je 29. junija 1586 — se pravi pred štiristo leti — umrl naš očak gospod Primož Trubar.

Prvič so poromali slovenski zdomci iz vse Nemčije v Derendingen 14. maja 1967 in organizirali tam svoje prvo skupno binško srečanje. Sešlo se jih je kar petsto. Med mašo, ki so jo imeli v evangeličanski župnijski cerkvi, v kateri je dvajset let deloval Primož Trubar, je dr. Janez Zdešar pridigal o iskanju edinosti ter o ljubezni do božje besede. Po maši je bila v dvorani kulturna prireditev in nato srečanje, ki se kar ni moglo nehati.

Slovenci se zbirajo. Derendingen, 1967

Po maši v Trubarjevi cerkvi leta 1967

Tudi tokrat se je začelo slovensko srečanje z mašo v cerkvi, kjer pod tlakom v bližini oltarja počivajo Trubarjeve kosti. Somaševalo je sedem slovenskih zdomskih duhovnikov iz vse Nemčije, pridigal pa je prav tako kot pred devetnajstimi leti msgr. dr. Janez Zdešar. Poudarjal je ljubezen do svetega pisma in zvestobo njegovim naukom.

Po maši so verni zdomski Slovenci še s kulturnim sporedom v dvorani počastili spomin na začetnika slovenske književnosti in vernega ter zvestega Slovence gospoda Primoža Trubarja ob štiristoletnici njegove smrti.

Vernih zdomskih Slovencev

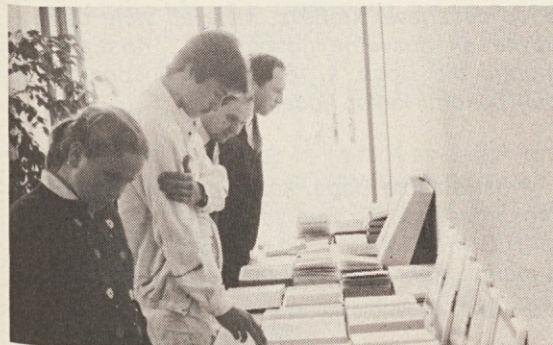
Somaševanje slovenskih zdomskih duhovnikov iz vse Nemčije na Trubarjevem grobu 8. maja 1986, ob proslavi štiristoletnice njegove smrti.

Evangeličanski župnik g. Dieter Roser, današnji naslednik Trubarjevega doma v Derendingenu.

Gostje z zanimanjem sledijo kulturnemu sporedu v dvorani Trubarjevega doma v Derendingenu.

Razstava knjig, na njej dvanajst različnih izdaj svetega pisma v slovenščini, med njimi tudi Dalmatinova Biblija.

črkami (1434), in slabih 95 let od natisa njegove Biblije (1452—1455).

Minilo je 58 let, odkar je Krištof Kolumb odkril nov kontinent (1492), ki so ga pozneje imenovali Amerika, in 52 let, odkar je Vasco da Gama priplul v Indijo okoli Rta dobre nade v Afriki (1498).

1553 Z družino se je preselil v Kempton, kjer je osem let opravljal službo luteranskega župnika.

1555 V Ulmu se je sešel s Petrom Pavlom Vergerijem in zavrnil njegovo snubljenje, da naj opusti slovenščino ter se posveti pisanju v srbohrvaščini. To je bil prvi poskus ilirizma na Slovenskem in njegova prva zavrnitev.

Izšle so njegove knjige: **Ta evangeli svetiga Matevža**, prevod Vergerijeve **Ene molitve tih krščenikov**, kir so zavolo te prave vere v Jezusa Kristusa pregnani in ponatis — tokrat v latinici — **Katekizma in Abecedarija**.

1557 **Ta prvi dejl tiga noviga testamenta** z obširnim nemškim in slovenskim uvodom, ki ga je naslovil **Ena dolga predgovor**, in **Ta slovenski kolendar**. Tega leta se je začel ukvarjati tudi z organizacijo pisanja v srbohrvaščini.

1558 **En regišter**.

1560 **Ta drugi dejl tiga noviga testamenta**.

1561 Na povabilo deželnih stanov se je po trinajstih letih vrnil v Ljubljano, kjer je bil imenovan za superintendenta slovenske protestantske Cerkve.

Izšli so **Svetiga Pavla ta dva listi h tim Korintarjem inu ta h tim Galatarjem ter Register**.

1562 **Artikuli oli dejli te prave stare vere krščanske**.

1564 **Slovenska cerkovna ordninga**.

1565 Zaradi spremenjenih razmer v deželi je moral ponovno v pregnanstvo v tujino, nastopil je službo župnika v Laufenu.

1566 Prišel je za župnika v Derendingen, ki je danes predmestje univerzitetnega mesta Tübingen, in ostal tam do smrti.

Izšli sta njegovi knjigi: **Ta celi psalter Davidov in Abecedarium oli tablica**.

1567 **Ta celi katehismus, Svetiga Pavla listuvi, Ena duhovska pejsen zuper Turke inu vse sovražnike te Cerkve božje, Eni psalmi**. V tem času mu je umrla žena Barbara.

1569 Ponovno se je poročil — tokrat z Anastazijo.

1574 **Ta celi katehismus, eni psalmi inu tih vekših godi stare inu nove krščanske pejsni**.

1575 **Tri duhovske pejsni, Katehismus z dvejma izlagama**.

1577 **Noviga testamenta pusledni dejl**.

1579 **Ta prvi psalm ž nega trijemi izlagami**.

1581 Umrla mu je druga žena Anastazija. Izdal je svoj **prevod Formule concordiae**. Oženil se je tretjič — z Agnes.

1582 Izdal je svojo po vsebini najpomembnejšo knjigo **Ta celi novi testament ter Ta drugi dejl noviga testamenta in Ta slovenski kolendar**.

1584 **Izšla je Dalmatinova Biblija**.

1586 29. junija je umrl v Derendingenu.

1595 Njegov sin Felicijan je izdal **njegov prevod Luthrove Hišne postile**, ki ga je njegov oče Primož narokoval še na smrtni postelji.

Veleomikani mož! Ne dvomimo, da dobro poznaš in neredko obžaluješ žalostno bedo in barbarstvo naše ožje domovine, saj je prava sramota, kako se povsod šopirita zaničevanje do lepih umetnosti in zanemarjanje duhovne izobrazbe.

Toda ko bi le vsi, ki to bedno rovtarstvo v resnici občutijo, hoteli združiti z nami svoje želje in gorečnost, svoje misli in delo ter z nami vred napeti vse sile, da mu napravijo konec!"

*

Bog ve, da sem že v tistem času, ko sem pri vas pridigal v slovenskem jeziku iz latinskih in nemških knjig, često vzdihnil in vzkliknil k Bogu, naj se zaradi posvečenja svojega imena in razširitve svojega kraljestva milostno ozre tudi na naše ubogo, preprosto, dobrosrčno slovensko ljudstvo, naj mu prizanese in ga obdari z veliko milostjo in darom, da bi se tudi njegov jezik pisal in bral kakor jezik drugih narodov ter da bi se sveto pismo in druge dobre krščanske knjige prav prevedle in natisnile v slovenskem in hrvaškem jeziku.

*

Premišljeval in ugibal sem tudi o tem, da bo Gospod na sodni dan od tistih hlapcev, ki jim je dal samo en talent, prav tako terjal resen obračun, ali so mu z njim kaj prigospodarili in pridelali, kakor od tistih, ki Bogu in svojemu bližnjemu ni koristil s prejetim, še tako majhnim in neznatnim darom, ampak ga je rabil le zase ter delal kakor svinja pri koritu, ki se sama uleže vanj, če se ji natrosi, in vse poje, tisti bo strt kot neraben, len, nepotreben, zanikrn, nezvest in malopriden hlapec, ki ni marljivo in zvesto opravljal svoje službe in svojega poklica... Sveti Pavel prišteva med darove Svetega Duha tudi raznovrstne jezike, Bog pa mi je... naklonil znanje slovenskega jezika, kakor se govori v kranjski deželi... To torej in moja vest me je gnalo k prevajanju. In ker zdaj ni nikogar, ki bi se hotel tega lotiti..., sem si tedaj v božjem imenu drznil ter začel na najlažjem koncu.

*

Če se ti bo zdelo od kraja čudno in težko, se ne ustraši, ampak sam beri in piši ta

jezik, kakor sem delal jaz nekaj časa, pa boš spoznal... da se dá tudi naš jezik tako kakor nemški lično in dobro pisati in brati.

*

Vas šolnike, pridigarje in gospodarje prosimo in opominjamo..., da v svojih šolah, cerkvah in hišah zvesto učite te dele krščanske vere vse ljudi, posebno pa mlade in preproste.

Očetje, ne dražite svojih otrok, da ne postanejo preveč žalostni in plašljivi, temveč jih vzgajajte z zmerno kaznijo ali s pravim naukom našega Gospoda.

Zato naj vsak gospodar in vsakdo, ki zna brati, polahko in razumljivo bere doma svoji družini zvečer ali zgodaj zjutraj, preden se gre k pridigi, evangelij, ki se pridiga ta dan.

In ker... se naš slovenski jezik šele v teh poslednjih časih čedalje bolj tiska, upam, da boste odslej pošiljali v šolo in dajali poučevati v branju in pisanju ne samo tisto vašo mladino, ki jo nameravate poslati v tuje dežele, da bi se učila drugih jezikov, marveč tudi tisto, ki jo obdržite doma.

Pripravite kmete, da bodo učili otroke brati slovensko, kajti iz vrst mladine in preprostih ljudi boste zbrali Cerkev.

Če hočejo Kranjci imeti evangelij, morajo pač tudi pomagati nositi križ.

*

So kristjani dolžni biti v vseh stvareh pokorni vsaki gosposki?

Kadar gosposka zapoveduje svojim ljudem, ki so podložni njeni oblasti, take stvari, ki so zoper Boga..., takrat verniki niso dolžni biti pokorni takim zapovedim, pa naj bodo cesarjeve, kraljeve, nižje ali višje duhovne ali posvetne gosposke... Kristjani morajo biti Bogu, ki je najvišja gosposka, bolj pokorni kakor ljudem...

*

Prositate zame Boga, kakor tudi jaz vedno prosim za vas. To vam zdaj pišem iz svojega NIGDIRDOMA... Ne pozabite me v svoji molitvi, kakor vas tudi jaz pozabiti ne morem.

PRIMOŽ TRUBAR

na prvi pogled za vsakogar zanimiv človek. Njegova obleka bi morda v velikih mestnih sobah ne bila veljala za lepo, a za na kmetih ji ni bilo kaj reči. Suknja je bila iz črnega sukna, cela in še neoguljena, dasiravno bi bil poznavavec po natančnem pogledu sodil, da je temu že dolgo, kar jo je krojač dal iz rok. Isto bi se moglo reči o drugi obleki. Lišpa ali drugih nepotrebnosti ni imel nič na sebi, samo veliko srebrno uro je nosil na pozlačeni verižici, katero je naš mladi prijatelj zdaj pa zdaj potegnili iz žepa in pogledal, kako dolgo že hodi.

Sonce se je pomikalo vedno niže. Po vročem jesenskem dnevu je nastajal prijeten večerni hlad.

Zamišljen je sedel mladenič na konju; niti zeleni travniki in zapuščena rjava strnišča, niti otožno, vedno zeleno smrečje okrog starih, domišljivo zbujaajočih razvalin na obcestnih hribih ni moglo obrniti popotnikovih oči nase, kajti imel je veliko premišljevat.

Skoro najlepši del svojih let je imel za seboj; a vsa ta leta so mu prinesla malo malo užitka. Veden trud, delo, nadloga — in nekatero bridko uro je preстал; in če je pogledal v najbližnjo prihodnost, tudi tu ni imel veselega upanja.

„Zdaj pridem v tujo hišo, k tujim ljudem, Bog vé, kako bom tam zadovoljen. Morda dobim za svoje zapovedavce puste sitneže, ki mi bodo dali čutiti, da sem plačan človek, hlapec! Ah, Bog moj, kako malo tvojih zemskih darov bi mi bilo treba, da bi zlahka prišel do samostojnega in srečnega življenja! Koliko je ljudi, ki živé v obilnosti in ne poznajo in ne vedó, kako človeka teži občutek, da je navezan na druge, da se useda za tujo mizo! Vi niste poskusili, kaj je siromaštvo, vi domišljivi poetje, ki trobite in požete svetu, da je več sreče v ubožtvu ko v premožnosti. Res je morda, da si vsak človek sam ustvari srečo, a prvi pogoj za to je, da mu usoda ne zapira pota.“

Prišlo mu je tudi na mar, kako neokretno se mu bo — pač včasih zdelo v njegovem novem stanu. Vedel je, da je velika pokora poučevati trdoglavega paglavca, zlasti če so starši v svoji ljubezni prepričani, da ima fant bister um in dobro glavo.

Dalje ni bil Lovre Kvas veliko vaje, vesti se po navadni etiketi; prosti kmečki sin je bil bolj utrjen v Horacu in Homerju kot v abotnih poklonih in neslanih govoricah tako imenovane omikane družbe. Vendar, kar se poslednjega tiče, se je tolažil s tem, kar mu je gospod Vencelj pravil o slemeniški družini. Z druge strani pa se zopet ni čutil tako okornega, da bi se mu bilo ravno bati, in zaupal je svojemu naravnemu, dovolj izobraženemu razumu in čutu.

V tej razmišljenosti je bil Lovre Kvas pozabil paziti, kje je stranska cesta, ki po Peharčkovem popisu drži do Slemenic. Šele ko je sonce zašlo in ko so ga jeli ljudje bolj pogosto srečevati, se je domislil, da je morda že zgrešil pravo pot.

„Ali je tod prav do grada Slemenic?“ vpraša starega, zgubanega moža, ki je nesel butaro rogovilastih, neobrezanih brezovih vej na hrbtu.

„Ka-áj?“ zatuli dedec z visokim glasom, iz katerega se je dalo soditi, da je gluh.

Kvas še enkrat vpraša.

„Metličja sem narezal, metličja,“ odgovori mož.

„Vi me ne razumete, oče. Jaz bi rad vedel, koliko je še do Slemenic in kod moram iti do tja.“

Stari dedec ga s svojimi malimi očmi debelo pogleda pa pravi: „Nu aha, res!“ in odide počasi svojo pot.

Če ni hotel Lovre s svojo kleko ostati na sredi ceste, je moral dalje jezdit, dasiravno se mu je skoro zdelo, da bi bilo bolje, ko bi se vrnil; kajti, po uri sodeč, je mislil, da bi moral biti po Peharčkovih besedah že na Slemenicah, ko ne bi bil zgrešil stranskega pota. Pa kakor bi mu kljuboval sovražen duh, ni bilo ravno zdaj na cesti nobenega človeka. Na vzhodu je pokazal mesec svoje polno lice.

Čez nekaj časa zagleda majhnega dečka s cajnico v rokah, ki mu je tekel ravno naproti. Kraj je bil malo samotni in fanté je morda menil, da je ta človek v suknji eden tistih hudih gospodov, ki pridejo rubiti očeta za davek, zato se je ognil s ceste na travnik.

„Hej, fantič, stoj!“ vpije jezdec, „kod se gre do Slemenic?“

A bosonogi deček stisne namesto odgovora pod pazduho kapo in jo udere po travniku, kakor bi mu bili vsi vragi za petami.

Nejevoljen je začel Kvas rentočiti in se jeziti sam nase in na starše, ki otroke tako vzrejajo.

Zdajci zagleda tretjega človeka in misli: v tretje ga rado; če še zdaj nič ne zvem, se vrnem in prenočim v prvi hiši. Sreča ga mlada deklica s košarnico na glavi.

„Dober večer, Micka!“ jo ogovori Lovre in ji zastavi že tolikokrat ponovljeno vprašanje.

„Oh, moj Bog in Mati božja,“ odgovori deklica, „zašli ste že za poldrugo uro predaleč. Ali niste videli velike smreke na samem in s peskom nasute male ceste? Tam bi bili morali zaviti v stran. Če boste jezдили počasi, greva vkup, pa vam bom pokazala. Bo ravno prav; tako me vsaj strah ne bo.“

Lovre obrne konja in počasi sta potovala z deklico nazaj. Marsikaj jo je vprašal in marsikaj mu je med potjo povedala, česar pa ne bomo postavljali tu sem, ker bi bilo morda za katerega resnobnejšega izmed prijaznih bravcev premalo važno.

Ko sta prišla do imenovane smreke, mu je razložila, katerih potov naj se ogiblje, da bo prišel prav.

„Malo oblačno je, da bi le Bog dal, da bi se mesec za oblake ne skril, pa boste lahko našli.“

„Aha!“ zarohni tu tretji glas in Kvas zagleda na cesti čudnega moža, „aha, dekle, jaz bom že tvojemu povedal, da se ti ponoči pri mesečini z drugimi pogovarjaš; slabo te bom pohvalil, ha, ha, ha!“

„Kaj si ti, Martinek?“ je dejala deklica. „Glej, ta gospod gredó na Slemenice. Ti greš ravno to pot in lahko hodiš z njimi.“

Lovretu pa je natihoma pošepnila: „Nič se ga ne bojte; čeravno je raztrgan in bos in grd in nima prave pameti, pa je pošten. On je deseti brat, pot dobro vé. Lahko noč!“

iz našega zdomstva

**razširi, raztegni se, krog domovine,
razpni se kot morje
v brezbrežno obzorje,
dom moj!**

Župančič

anglija

Iz meseca v mesec pročamo o našem vedno novem začetenju. Vsak dan je nov začetek, nič se ne ponavlja — in vendar se vse tudi ponavlja. Najbrž se bo ponavljalo vse tako dolgo, dokler ne bo vsak znal (ko se bo navadil) z vsem srcem in dušo živeti, delati za božje kraljestvo. Takole nekje berem: vsak, kdor še ni postal predan delavec za božje kraljestvo, bo vedno ostajal lačen, žejen, slaboten, boječ. Zakaj? Zato, ker ne prejema plačila. Nasprotno, tisti, ki so se odločili živeti za uresničitev božjega kraljestva na zemlji in žele biti služabniki nebes, so podobni delavcem, ki prejema imenitno plačilo vsak dan, vsako uro, vsako minuto... To plačilo je plačano v obliki moči, žarkov ljubezni in luči, v doživetju veselja, občudovanja. Verujem v take služabnike med na-

mi, saj drugače ne bi mogli pripravljati naš Slovenski dan v Rochdalu, o čemer bomo prihodnjic več vedeli in poročali.

V začetku meseca maja sta se v Bedfordu poročila Lojzka Gregorc in Joseph Hartwell. Ponavljamo našo obljubo: da bo vajin ogenj ljubezni gorel, grel in svetil, pošiljamo polena naših najboljših želja!

V Coventryju je v aprilu umrl Viktor Ušen, star 71 let. Naj se odpočije v Večni luči. Domačim izražamo iskreno sožalje.

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — V maju nismo pozabili na Marijo. Po vsaki maši smo zapele njene litanije in jih zaključili z evharističnim blagoslovom.

V našem centru smo v zadnjem

času praznovali vrsto godov in rojstnih dni. Med slavljenici so bili ga. Kristina Schweighoferjeva, ga. Gizela Kerec, njen vnuk Karel in g. Ivan Tkalec. Seveda so slavljenici dali za pijačo, za kar se jim pristožno zahvaljujemo. Pa da ne bi kdo mislil, da smo se vdali pijači. Veseli, a trezni smo se vračali na domove. Saj se res ne bi spodobilo, da bi iz cerkvenega centra ljudje prihajali pijani.

Tudi letos se pripravlja večja skupina rojakov, ki bo šla v atomske toplice. Organiziranje skupnih počitnic pripravlja g. Leo Humar. Vedno se jim pridruži tudi skupina avstrijskih Linčanov, ki se med našimi ljudmi zelo dobro počutijo.

V času, ko bodo rojaki na počitnicah, bo odpadla tudi slovenska nedeljska maša, vsaj tri nedelje je ne bo. Kdaj bomo z redno mašo spet začeli, boste izvedeli pri oznanilih. Seveda pa je tudi tiste nedelje dolžnost obiskati božjo službo. Saj je v Linzu dovolj cerkva, da vsakdo lahko izpolni dolžnosti do Boga.

Kako hitro teče čas. Še ni tako dolgo, ko je bil v Haidu krščen Tomaž Hauseder. Takrat je družina prebivala v Traunu. Postavili so si lepo hišo v Natternbachu. Mati Viktorija je iz Dražencev pod Ptujsko goro, oče pa iz Natternbacha. Letos 1. maja je bil Tomaž pri birmi.

SALZBURŠKA

SALZBURG — Tudi v aprilu je bilo pri božji službi največ rojakov iz Freilassinga. Maša je bila darovana za pok. Vlada Imperla, ki se je pred par leti pri delu smrtno ponesrečil. Tudi to pot smo se kar na hodniku malo pogovorili.

Nekega poletnega dne v Nuneatonu pri Šabčevih...

V juliju in avgustu bo slovensko bogoslužje odpadlo. Izkušnja je pokazala, da v teh dveh mesecih pride zelo malo ljudi, ker gredo mnogi na počitnice. Mnogi pa izrabijo prosti čas za kohanje. Več skrbi imajo za telo, ki bo propadlo, kakor pa za dušo, ki ji je namenjeno večno življenje, ali pa tudi večna poguba. Izseljenški duhovnik ima vtis, da se ga nekateri ljudje boje zaradi pritiška doma. Vendar mu nihče ne more očitati, da je kdaj izrabil prižnico v politične namene. Vedno se je trudil oznanjati evangelij tako, kakor ga razlaga Cerkev. Seveda Cerkev oznanja tudi socialna načela, ki niso vedno v skladu z raznimi diktaturami. Škoda je, da je med slovenskimi katoličani tako malo pokončnih kristjanov.

TENNECK — Na materinsko nedeljo je v Tennecku ponovila prvo obhajilo pri slovenski maši Darja Ružički. Prvo obhajilo je sprejela na Vnebohod skupaj z drugimi sošolkami. V tenneški cerkvi je bila tudi krščena. Škoda je le, da nas je bilo to pot manj kakor navadno. Ga. Ljudmila nas je po maši vse povabila na prigrizek. Lepa ji hvala.

V avgustu bo slovensko bogoslužje odpadlo. Mašo bomo pa imeli v juniju in juliju, pa spet v septembru. Vsi so lepo vabljeni.

KOROŠKA

SPITTAL OB DRAVI — Na materinsko nedeljo (11. maja) je bila v Spittalu krščena mala Valentina Plank, hčerka Viktorja in ge. Marinke rojene Habjan. Prihoda novorojenčka sta se veselila tudi sestra Marina in brat Martin. Družini Plank k tretjemu otroku čestitamo in ji želimo veliko sreče in veselja.

PREDARLSKA

Materinski dan je postavljen v mesec majnik, mesec, ki je posvečen Mariji, materi vseh mater. Gotovo ni to brez razloga. Po njej bi se zgledovale vse matere in si jo postavile za ideal življenja. Kot je Marija odigrala enkratno vlogo v zgodovini odrešenja, tako naj bi to enkratno nalogo izpolnila mati v svoji družini. To ni lahka naloga, pa tudi

ne preveč hvaležna. Je pa mati najlepši poklic, ki je zaupan ženi.

Slovenci na Predarlskem smo obhajali materinski dan že v soboto popoldne v Annaheimu v Dornbirnu. V sončnem popoldnevu smo pohiteli z vseh koncev dežele, da se zahvalimo mamicam za njihovo dobro tobo in ljubezen.

Nagovor našim materam je imel g. dr. Anton Röger. Kot dober poznavalec in svetovalec družinskega življenja, nas je v svojem precej dolgem nagovoru opozoril na pozitivno in negativno vlogo matere. Kaj vse zmore mati, če je to njen pravi poklic, je pokazal na različnih primerih vsakdanjega življenja slovenskih družin v tujini. Prva vrednota vsake prave matere je ljubezen do otrok in do moža. Otroci in mož ji morajo biti prva skrb. Zato je treba včasih žrtvovati službo, ugled, zdravje in še marsikaj. Prava slovenska mati je bila sposobna vzgojiti številno in zavedno družino. Kaj pa danes? Neprecenljiva vrednota, ki jo da mati svojim otrokom, je verska vzgoja. Prve nauke in molitve sliši otrok iz materinih ust. Ti mladostni spomini verske vzgoje bodo stalni spremljevalci, četudi bodo opustili versko prakso.

Tudi materinstvo in narodnost sta tesno povezani. Svoje narodnosti in jezika ne smemo nikdar zatajiti ali imeti mačehovski odnos do njiju. Vsi pošteni, veliki in znani Slovenci so se tega dobro zavedali in držali. Opomin materam, da bi učile otroke slovenskega jezika, ki bo njihovo največje bogastvo.

Ob teh pozitivnih straneh pa nas je govornik opozoril na napačne poglede, ki hromijo današnjo družino. Vsled napačne propagande sredstev obveščanja si marsikatera mati domišlja, da je rojena za kaj več kot za poklic matere. Otroci so ovi- rana njenega napredovanja in modernega življenja. Odtod prihaja do krize, ki se začne pri zelo nepomembnih rečeh. To se stopnjuje in nabira in končno privede do usodnega koraka — ločitve. Otroci so spet žrtve tega. Postanejo prikrajšani pri vzgoji, zaidejo na pot prestopništva, kriminala, uživanja mamil . . .

Šopek rož za materinski dan ne

sme biti opravičilo za vse, kar mora mati prestat. Koliko nesramnih besed je izrečenih na račun njenega materinstva, razvrednotenje njene- ga telesa v časopisih in televiziji, moževa nezvestoba, garaško delo (v službi in doma), zapostavljenost na delovnem mestu in manjša plača.

Svoje izvajanje je govornik zaključil z Gospodovimi besedami; da mora biti ljubezen vez edinosti. Kjer je prava in nesebična ljubezen, tam je močna in trdna družina, največ po zaslugi dobre in vere matere.

Otroci so se spomnili svojih mamic v besedi in s pesmijo. Zborček je zapel ob spremljavi harmonike in klarinetov nekaj pesmic, posvečenih temu prazniku. Vmes so se vrstile deklamacije od najmanjših do največjih. Venček narodnih so zaplesali otroci iz Rankweila. Sledila je zborna recitacija „Sirota“ in pesem „Rad imam svoj zlati čas“, ki jo je zapel Aleksander ob bratovi spremljavi.

Po tem „uradnem“ delu je sledilo tekmovanje „Pokaži, kaj znaš!“ Predstavili so se v petju, igranju na različne instrumente, plesu; skratka to, kar so se naučili med šolskim letom.

Zaključni del proslave pa je minil v znamenju zabave in slovesa.

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije Deteta Jezusa v Chatillonu, poleg Slovenskega doma. Ista ura ostane tudi v poletnih mesecih.

V nedeljo, 15. junija, bomo imeli *zaključek šole in praznik naših družin*, kamor vse toplo vabimo.

27. aprila smo skupaj s Francozi praznovali *50-letnico cerkve sv. Terezije Deteta Jezusa*. V skupni molitvi smo se počutili kot bratje in sestre, kar v Kristusu v resnici tudi smo.

Ob majskem srečanju 3. maja je bilo živo in veselo v Slovenskem domu, kjer smo imeli nekaj časa v

svoji sredini tudi rojake iz Münchna, ki so bili takrat na obisku v Parizu.

Na praznik Vnebohoda sta v Parizu praznovali **zlatu obletnico** redovnih obljub dve sestri iz reda frančiškank Marijinih misijonark sestra Barbara (Marija Kogoj) in sestra Karla (Marija Černelič). Sestri Barbari je zibelka stekla v Podmelcu pri Tolminu, imela je deset bratov in sester, od katerih jih živi še pet. K redovnicam je stopila leta 1935 v Ljubljani, v Francijo pa je prišla leta 1947. Sestra Karla je pa doma iz Podsrede in ima tri brate, sestra ji je pa že mlada umrla. K sestram je stopila v Ljubljani leta 1936 in še istega leta prišla v Francijo. Obema redovnicama k njenemu zlatemu jubileju iskreno čestitamo, z željo, naj njuno požrtvovalno delo v službi Cerkve obrodí obilo sadov, zlasti, da bi tudi mladi v današnjem času znali odgovoriti na božji klic.

V nedeljo, 27. julija, bo imela v *pariški katedrali Notre-Dame orgelski koncert slovenska organistka gospa Angela Tomanič*. Na koncertu, ki bo od 17.45 do 18.30 sta poleg svetovnih avtorjev tudi slovenska komponista Ukmar in Trošt. Gospa Tomanič je poleg koncertov doma nastopala že v Avstriji, Italiji in Rusiji.

MELUN (Seine-et-Marne)

K skupni maši se bomo zbrali v nedeljo, 15. junija, ob devetih dopoldne v poljski cerkvi v Dammarie.

Gospa Ivanka Jeranče

REIMS (Marne)

Konec aprila je umrl naš rojak Ludvik Završnik, star 45 let, doma iz Podgrada. Naj v miru počiva v tuji zemlji, na kateri je živel zadnjih petnajst let.

SAINT-DIZIER (Haute Marne)

V nedeljo, 13. aprila, točno na obletnico svojega rojstva, je v krogu svoje družine, prijateljev in znancev praznovala 80-letnico gospa Ivanka Jeranče rojena Žigon. Rojena je bila v Branici na Primorskem. S svojo družino je prišla v Francijo leta 1929, najprej v Moselle, nato so bili več let v Mericourtu (Vosges), od julija 1982 pa v St. Dizier, kjer je dolgo vodila kantino in videla, kako je iz Zelenega gozdiča (Vert Bois) zraslo novo mesto. Ni bi-

lo lahko njeno življenje, toda z vztrajnostjo, z neumornim delom in krščanskim zaupanjem pa s svojo veselo naravo je premagala vse težave, tudi težki udarec, ko je leta 1958 zgubila svojega dobrega moža Ludvika. Vsak gost je pri Jerančevih radodarno postrežen. K bogatemu življenjskemu jubileju ji iskreno čestitajo: obe hčerki, Marie, ki je ravnateljica šole v St. Dizieru, Jeanine Marie, oba zeta in pet vnukov in vnukinj, vsi prijatelji in znanci ter vsi, ki so tolikokrat bili gostje v njihovi družini, z željo, naj ostane vedno vesela, da se bomo še dolga leta srečevali pri njih, pri slovenskih mašah v Epernay in Nancyu ter na romanjih v Habsterdicku, kjer je s svojo hčerko od leta do leta zvesta romarica.

TUCQUEGNIEUX-MARINE

Lep sončen dan je bil prvi maj, ne prej in ne potem tak. Stari, onemogli in bolni so ostali doma, drugi so pa šli na razna romanja, izlete ali zborovanja.

Msrgr. Grimsa ni več, tradicija, da se Slovenci zberejo ta dan pri brezjanski Mariji v Habsterdicku, je pa ostala. Romarji in udeleženci raznih drugih zborovanj preudarjajo, kaj bi bilo storiti, da bi bilo na svetu bolje in da bi prišlo do trajnega miru. V lepi skupnosti, kjer bo medsebojna ljubezen, bo enkrat to doseženo. Škoda je samo, da je v človeštvu še preveč črnogledov, ki pravijo, da v „španoviji“, to se pravi v združenju, še pes pogine.

Verne ljudi mora vsak prvi maj vzpodbuditi, da je treba še bolj prositi Stvarnika: Gospod, pokaži svetu pravo pot in varuj ga raznih zmot!

Lepa hvala gosp. Kaminu, ki se trudi, da bo naša prvomajska božja pot vztrajala, posebno pa še prevz. škofu Leniču, ki je prišel, da se je ob letu spomnil svojega nekdanjega vzgojitelja, hkrati pa romarju dal svoj škofovski blagoslov!

V prejšnji Naši luči sem omenil, da smo teden dni pred veliko nedeljo pokopali najstarejšega slovenskega rudarja, pozabil sem pa zapisati, da mu je bilo ime Jakob Kozlevčar.

J. J.

Jerančevi ob nadškofu Pogačniku na romanju v Habsterdicku

AUMETZ

Slovensko delavsko društvo je praznovalo 4. maja s predstavniki oblasti iz domovine, Pariza in krajevnih 60-letnico obstoja društva. Ob tej priložnosti je bila izdana brošura, ki na 60 straneh besedila v francoščini in slovenščini prikazuje življenje Slovencev v Aumetzu in še posebej v rudnikih železa.

Spored praznovanja je bil vsekar pester, saj je trajal od sobote popoldne do pozne noči v nedeljo. Dopoldne v nedeljo je bila za društvo maša in potem sprejemi, govori in napitnice, popoldne pa predvsem kulturni del, kjer so nastopali moški in ženski zbor iz Aumetza, Jadran iz Merlebacha, zbor iz Luksemburga in Triglav iz Freyminga.

ST. DIZIER

Gospa Jeranče je 13. aprila izpolnila 80 let življenja in da proslavimo ta njen življenjski jubilej, so se zbrali pri njej na domu otroci in vnuki in pa njeni prijatelji in znanci od blizu in daleč. Naj gredo gospe Jeranče, ki je poznana med nami kot zelo obzirna in radodarna do vseh, naše iskrene čestitke tudi preko teh vrstic Naše luči in naše najboljše želje za bodočnost.

EPERNAY

Slovenska maša bo še enkrat pred počitnicami in sicer na nedeljo, 22. junija, ob 16.30 popoldne.

Vsi vljudno vabljeni. Pridite!

PAS-DE-CALAIS IN NORD

Mesec junij, mesec Srca Jezusovega, je posvečen obnovi naših družin. Kjer kraljuje njegova volja, tam je mir in prava družinska sreča. Mislimo zopet na posvečenje njegovemu srcu. Vsakoletno romanje in izlet v Dadizeles v Belgiji bo 18. junija, romanje na Loreto pa 15. avgusta. Ob 10. uri bo romarska maša s petimi litanijami Matere božje. Vsi prisrčno vabljeni!

Po krstu sta postala božja otroka Alison Aimée Avrelija Raflik in Delphine Gisele Marta Lefebvre. Družina naša čestitke.

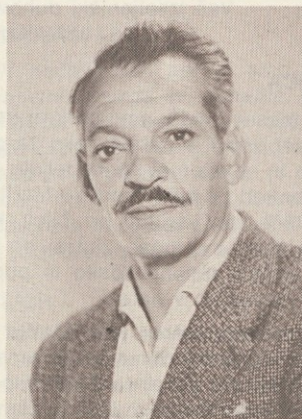

Pokojna Alojzija Guzelj iz Lensa

Zakrament sv. zakona so si dali: Filip Verbregue in Monolita Lopez-Inverni; Bernard Szymanowski in Edyth Kurent. Naj obe novi družini spremlja božji blagoslov.

V sanatoriju Bois-Bernard je 17. aprila odšla v boljšo domovino ga. Vida Eysop, rojena Florjanc. S svojim možem sta si ustvarila prijeten dom in skrbno vzgojila hčerko Andrejo. Pokopana je bila 21. aprila v cerkvi sv. Martina v Méricourtu ob obilni udeležbi rojakov in prijateljev. Naj se odpočije od svojega truda v srečni večnosti. Vsem njenim pa naše iskreno sožalje.

Pokojni Konrad Sovre iz Bruay-en-Artoisa.

FREYMING-MERLEBACH

30. aprila je ob 19. uri slovesno blagoslovil in posvetil slovensko kapelo svetega Jožefa v Merlebachu ljubljanski pomožni škof dr. Stanislav Lenič.

To je bil velik dogodek za tukajšnje rojake, ki so s svojim trudom, naporom in žrtvami preuredili prostore, v katerih se odvija nedeljska služba božja. Navzoči so bili tudi krajevni duhovnik za slovensko dušno pastirstvo Jože Kamin, g. Tone Dejak iz Aumetza, g. Stanko Kavalar iz Pas-de-Calaisa, g. Nace Čretnik iz Pariza, g. Stanko Gajšek iz Mannheima, g. Vladimir Jereb iz Frankfurta, msgr. Janez Zdešar iz Münchna, g. Klemenčič iz Slovenije, dr. Franc Felc iz Zgonika pri Trstu, ki je bil tudi za tri leta nastavljen v Merlebachu in smo dela pričeli ob njegovem prihodu. Navzoči so bili tudi dekan in krajevni župniki iz Merlebacha in okolice, kakor tudi dva poljska duhovnika. Od svetne oblasti je zastopal župana Freyming-Merlebacha in odposlanca pri vladi v Parizu podžupan g. Tatto, predstavniki občine, poveljnik varnostnega in gasilskega centra Kieffer, predstavniki slovenskih društev v Pas-de-Calaisu, Parizu, itd. Po končani slovesni maši, med katero so bili obredi posvečenja, smo se zbrali pred domom, kjer je zbor Jadran zapel tri domače pesmi. G. škof je z balkona blagoslovil pročelje našega doma kakor tudi ljudi. Trobente so zaključile to svečanost. Nato smo se zbrali v salonu naše slovenske misije in ob navzočnosti gostov kakor tudi vseh prostovoljnih delavcev, ki so tekom leta obnavljali in urejevali vse potrebno v domu! Zbranih nas je bilo okrog 100.

Prvega maja pa smo se zbrali k vseslovenskemu romanju v Habsterdicku in ob navzočnosti ljubljanskega škofa dr. Stanislava Leniča in škofa Paul-Josepha Schmitta skupno s trinajstimi duhovniki darovali službo božjo. V lepi pridigi je ljubljanski škof orisal lik nebeške matere Marije, njen zgled in pomembnost v zgodovini odrešenja. Hkrati pa je pozval vernike, naj se pridruži-

Ljubljanski škof dr. Stanislav Lenič in Paul-Joseph Schmitt, škof iz Metz, ob somaševanju na vseslovenskem romanju v Habsterdicku 1. maja 1986.

jo v duhu vsem slovenskim romarjem, ki tekom leta romajo na Brezje.

Pred zaključnim blagoslovom pa je spregovoril tudi škof iz Metz in se zahvalil za zgled vere, ki jo daje slovenska skupnost, za bogastvo duhovnih poklicev v slovenskih vrstah in nagovoril zbrane, naj po možnostih prispevajo k rasti duhovniških poklicev v škofiji Metz, kjer je trenutno velika kriza duhovniških poklicev. Pri maši kakor pri litanijah je cerkveni pevski zbor Slomšek ubrano prepeval s sedemnajstčlanskim orkestrom in to po zaslugi našega odličnega komponista, dirigenta in organista Emila Šinkovca.

Ob 12. uri smo se zbrali v dvorani poleg cerkve, kjer so pridne kuharice in organizatorji postregli 220 toplih kosil. Med kosilom pa je ljubljanski škof Lenič slovesno podelil priznanje G. Emilu Šinkovcu za več kot 40-letno zvesto opravljeno delo na področju skladateljstva, petja in vnetega nedeljskega igranja pri bogoslužju. To priznanje je spremljalo tudi dolgo pismo, v katerem so navedene vse zasluge in priznanja, poslanico pa sta podpisala ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar in pomožni škof ter ravnatelj za izseljeniške slovenske misije, dr. Stani-

slav Lenič. Podarili so mu tudi uokvirjeno sliko brezjanske Matere božje. Ob 15. uri smo se zbrali pri petih litanijah Matere božje, vendar na žalost že ob odsotnosti našega draga gosta škofa Leniča, ki se je moral odpraviti na dolgo pot v Ljubljano. Po litanijah pa smo zopet napolnili dvorano in pri kavi in poticah do osmih zvečer in tako preživeli nepopisno lep dan v duhovno bogastvo nas vseh in v korist naši slovenski skupnosti.

Iz srca se zahvaljujem vsem, ki ste nam pomagali, da je to naše srečanje tako lepo poteklo v dobro nas vseh.

Vaš izseljeniški duhovnik
Jože Kamin

NICA

V mesecu maju smo parkrat imeli skupni piknik v naravi: tako za prvi maj in binkoštni ponedeljek, za Vnebohod pa smo romali v Marijino svetišče na Laghet pri Nici, kjer smo imeli sv. mašo zjutraj ob 10. uri, potem skupno kosilo in popoldan razvedrilo v naravi.

V mesecu marcu je s. Marija Justina Horvatin, doma iz Slovenskega Primorja, obhajala 50-letnico redovniškega življenja. Ona je članica

redovne družbe sester „Auxiliatrices“ in sedaj živi v Cannesu. Je še vedno dobrega zdravja in tam skrbi za vrt in kuhinjo. Želimo ji in jo priporočamo Bogu, naj ji On, ki mu je posvetila svoje življenje, še dolgo poživi in bogato poplača s svojo milostjo in blagoslovom za vse žrtve.

Na zadnjo nedeljo v juniju bo tukaj pri nas gostoval slovenski mladinski pevski zbor iz Repentabra pri Trstu. Vodi ga tamkajšnji župnik g. Tone Bedenčič. Torej v nedeljo, 29. junija, popoldan ob štirih bo ta mladinski zbor pel pri naši slovenski maši na Colle s/Loup. Po maši pa nam bo pripravil koncert slovenskih cerkvenih in narodnih pesmi, z diapozitivi pa nam bodo pokazali, kako žive Slovenci v Italiji. Gotovo nobeden od naših rojakov ne bo izostal in bo prisostvoval temu izjemnemu dogodku za našo majhno slovensko skupnost na Azurni obali. Vsi ste lepo povabljeni.

V mesecu juniju, na praznik sv. Petra in Pavla, so navadno posvetilve novih duhovnikov. Zato zlasti v tem mesecu darujmo Bogu svoje molitve in trpljenje za tiste, ki se pripravljajo na mašništvo in ki bodo posvečeni v duhovnike. V Sloveniji bo letos prejele mašniško posvečenje 16 novomašnikov, ki so že na nedeljo pred božičem prejeli red diakonata. Spominjajmo se vseh duhovnikov v molitvi in prosimo, da

S. Marija-Justina Horvatin, „zlata“ jubilarntka redovniškega življenja.

nam Bog pošlje svetih duhovnikov. Danes nam mora biti jasno bolj kot kdajkoli, da je duhovnik „človek za druge“. Apostol Pavel pravi, da se duhovnik jemlje izmed ljudi in se postavlja za ljudi v tem, kar se na- naša na Boga (Hebr 5, 1). Zato mora tudi skupnost verujočih neprestano delati in skrbeti za nove poklice. Zunanje slovesnosti ob novih mašah pri nas v Sloveniji so zgovoren dokaz, da je občestvo vernikov veselo novega duhovnika, za katerega pomeni nova maša začetek nove poti, ki bo potekala in se iztekla v služenju.

Romanje v Lurd je od 6. do 12. julija. Prijave so možne do 15. junija. Pohitite s prijavo, ker je v hotelih samo omejeno število mest, ki so rezervirana za naše romarje iz Nice.

Približujejo se počitnice in šele v septembru bomo spet dobili v roke Našo luč. Tudi mi se bomo razkropili na dopuste. V mesecu avgustu je slovenski misijon zaprt in šele na nedeljo, 7. septembra, bo začetek naših srečanj pri slovenski maši v kapeli kot doslej. Vsem rojakom želimo vesele počitnice, poglobimo svoje versko življenje in ne pozabimo na svoje verske dolžnosti.

MARSEILLE

Naše srečanje pri slovenski maši bo v nedeljo, 8. junija, ob petih popoldne v Septèmesu. Vsi ste lepo vabljeni!

nemčija

FRANKFURT

Velikonočne praznike smo poskušali lepo praznovati. Obrede velikega petka smo imeli v Darmstadt; ni nas bilo veliko, zato pa je bila liturgija res doživeta. Blagoslov velikonočnih jedil je bil povsod res dobro obiskan, saj nas poveže z našim praznovanjem doma. Tudi velikonočna nedelja je bila bolj slovesna in bolj obiskana kot navadno. Posebno v Frankfurtu je bilo lepo število vernikov. Mogočne orgle pa so povzdignile praznično razpolo-

Blagoslovitev velikonočnih jedil v Frankfurtu 29. marca 1986

ženje, saj je organist res pravi mojster.

V Frankfurtu smo imeli že *dva srečanja*, pri katerih smo si ogledali posvetitev nove cerkve v Dravljah in Sveto deželo. Posebno zadnji je bil res ogleda vreden in nas je za eno uro prestavil v čudovito okolje. Svetopisemski dogodki so nam s tem postali še bolj blizu. Upajmo, da bo na naših srečanjih vedno tako dobra udeležba.

Pridno se tudi pripravljamo na *prvo sv. obhajilo*. Pri nekaterih pa žal obisk zelo škriplje. Ker smo imeli lani birmo, so nekateri prepričani, da jim pouk ni več potreben; župnik pa je seveda drugačnega mišljenja.

DARMSTADT

V nedeljo, 20. aprila, smo imeli *ponovitev prvega sv. obhajila*. Naša Andrejka je pristopila k obhajilni mizi. Zvesto se udeležuje slovenske maše že od rojstva, ker so jo starši vedno prinesli s seboj. Danes pa pride rada in tudi prepeva. Pohvaliti pa jo moramo tudi za lepo branje.

LICH

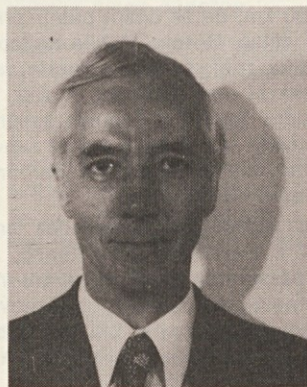
Tudi tu smo imeli *ponovitev prvega sv. obhajila*. Brata Dejan in Benjamin Jazbinšek sta prejela na belo nedeljo prvo sv. obhajilo in zato

smo imeli na nedeljo za tem tudi pri slov. maši majhno slovesnost. Po maši je zaigral godec nekaj poskočnih pesmi in je s tem razveselil vse navzoče.

HAMBURG

20. 6. 1986 bo praznoval naš rojak g. Alojz Capuder *70-letnico* življenja. Vsa povojna leta živi v Nemčiji, kjer se je 24. sept. 1949 tudi poročil z gdč. Uši Pätzold. V Hamburgu živi od leta 1953 dalje in je pravzaprav „kriv“, da je slov. maša

Jubilant g. A. Capuder iz Hamburga

Srečanje po maši na velikonočni ponedeljek v Hamburgu.

v tem severnem mestu. S pomočjo svojega znanca dr. Kolednika je prišel do pomožnega škofa von Rudloffa in ga prosil, da bi Hamburg dobil svojega slovenskega duhovnika. Navezal se stike z g. Lojzetom Škrabom iz Oberhausna in ta je tudi poročil slovenska para Anico in Poldeta Kavška ter Marijo in Rafaela. Leta 1971 je prišel stalni duhovnik. Prvo postno nedeljo tega leta je bila slov. maša pri Sv. Antonu — Latenkamp in nato redno vsako nedeljo — razen zadnje v mesecu — vse do konca oktobra 1975. Obisk se je namreč tedaj zelo zmanjšal in ker je bil slov. duhovnik potreben drugje, je odšel. Danes skrbi za to področje „bližnji“ sosed g. Mlakar, ki naredi vsak mesec „samo“ nekaj čez 1000 km, da obiše svoje zveste ovčice. Želja jubilaranta je, da bi slov. rojaki v Hamburgu to znali bolj ceniti in naredili tistih skromnih 50 km, če že dušni pastir pride tako daleč. Gotovo bi bila najlepša čestitka zanj, če bi se zbralo vsaj še enkrat več ljudi kot doslej. G. Capudru želimo še mnogo srečnih in zdravih let in se mu tudi zahvaljujemo, ker je tako zvest naročnik in bralec Naše luči.

Na velikonočni ponedeljek smo imeli v Hamburgu slov. mašo, po njej pa smo se zbrali v dvorani in v prijetnem razpoloženju praznovali Veliko noč. Da smo bili res dobre volje, priča priložena slika; žal jih je nekaj že prej odšlo.

HILDESHEIM

Letos smo imeli po dolgem času mašo na velikonočni ponedeljek. Prav lepa udeležba je bila. Po maši smo se zbrali v dvorani ob prijetnem razgovoru, zraven pa še hitro ponovili velikonočne pesmi, saj nam niso preveč znane in tako upamo, da bo drugič petje še bolj ubrano.

XANTEN, ESSEN

Praznik sv. Jožefa delavca smo tudi letos praznovali v Porurju zelo lepo. Čudoviti dan nas je povabil, da se nam ni bilo težko že zjutraj zapeljati v Xanten — starodavno mesto na levem bregu Rena. Iz oddaljenega Essna je prišla večja skupina kar z avtobusom.

Znamenita cerkev v Xantnu je za kölnsko stolnico druga največja cerkev v severnem Porenju. K oltarju so pristopili ob napovedani deseti uri trije slovenski duhovniki in g. Bruno Pottebaum — v škofiji Münster zadolženi duhovnik za pastoralno tujcev. Bogoslužju je asistiral tudi g. diakon Stanislav Čeplak. Mašo je vodil mladi duhovnik g. Rado Čuk, kaplan v Tolminu. Posebej je povzdignil slovesnost 50-članski študentski zbor Alojzij Mav iz Ljubljane. Njihovo prepevanje nam je dvigalo duha v molitev in združenje z Gospodovo daritvijo na oltarju.

Zveneči primorski naglas g. Rada Čuka nas je popeljal z nenavadno močjo k vsebini našega prvomaj-

skega srečanja. Približal nam je domovino in njeno toplo prisotnost, ki jo je izžareval obisk od doma. Kar težko si je bilo predstavljati, da se je vse dogajalo nekje na severu Nemčije. Vse je bilo tako domače, slovensko. Molitev, govor in pesem. Nemško nam je spregovoril le duhovnik iz Münstra, ki je poudaril, da smo mu Slovenci zelo pri srcu.

Zadonela je ubrana pesem študentskega pevskega zbora pod vodstvom gospe Maričke Perko. Navdušujoče je bilo poslušati slovensko besedo od oltarja in iz ozadja slovensko pesem ob spremljavi orgel. Maša se je prelila v pete litanije na čast majniški Kraljici.

Po maši smo si ogledali znamenitosti cerkve ob strokovnem vodstvu. Po skupnem kosilu pa nekateri še arheološki park — izkopanine iz rimskih časov na prostem.

Popoldne je bil v dvorani Schützenheima koncert, ki ga je pripravil zbor iz Ljubljane. Mladi pevci so pripravili zares lep program. Prvi del nas je povedel v praznovanje cerkvenega leta. Seveda je bila zadnja pesem posvečena Mariji. V drugem delu pa nas je zbor povedel v Slovenijo, v naše domače kraje. Kot v sanjah so pesmi zbrisale daljavo in doživljali smo lepoto in uživali domačnost rodne zemlje. Vsakdo med nami je prišel na svoj račun, saj je zbor zapel pesmi vseh pokrajin slovenske dežele. Obrazi so nam bili polni blaženosti in utrnili se je tudi solza iz očesa. Pesem je razgrnila domovinska čustva, govorila je o naši preteklosti in o mladosti.

Samo pesem more tako pristno naslikati pred človekom podobo doma in zbuditi v srcu toliko hrepenjenja. Čudovito nam je bilo poslušati pesem mladine iz Ljubljane, ki nam je z njo podarila Slovenijo samo. Stožilo se nam je v srcu po njej.

Drugi koncert zbora Alojzij Mav je bil v soboto, 3. maja, v Altenessnu. Tu se je zbralo manj ljudi, prišli so tisti, ki jim govorica petja res spregovori. Tudi tu je bilo od vsega začetka čutiti v dvorani tisto pozornost, ki je zgovorno znamenje, kako nas prevzamejo slovenske narodne melodije. Čeprav smo mno-

gi slišali isti program komaj pred dvema dnevoma, nas je ubrano petje z nezmanjšano močjo pritegnilo in vznemirilo dušo. Posebej nas je navdušil solo g. Rada Čuka. Moral ga je ponoviti. Dolg aplavz je spremljal pevce, ko so odhajali z odra.

Večer se je skoraj neopazno preselil v pozno uro, tako da se je ansambel Odmev z gora komaj nekoliko ugrel in že je bilo treba zaključiti. Slovo bo marsikomu še dolgo ostalo v spominu. Zbor nam je zapel: Angelček varuh moj... Medtem se je dvignila vsa dvorana, prijelj smo se za roke in stoje vsi zapeli še Mariji šmarnično pesem.

Tako lepo še ni bilo nikjer, kar smo v tujini — so dejali nekateri.

Štefan Skerbiš

Naj vam še nekaj napišem glede pevskega zbora, ki je nastopal za prvi maj. V marsikaterem srcu bo ostal nepozabljen. Z možem in našim prijateljem smo bili tudi na drugi prireditvi v Essnu. Bilo je zopet nepopisno lepo, tako da smo skoraj vsi imeli ob slovesu solze v očeh. Ne vem, kdo je to organiziral; rada bi se vam v imenu vseh še enkrat zahvalila v upanju, da nas bo takšna mladina, polna veselja in človeške ljubezni, še kdaj obiskala.

Še enkrat najlepša hvala za toliko prijetnih uric, ki bodo ostale nepozabljene.

Marija Lebrecht

Na tretjo velikonočno nedeljo smo pri nedeljski maši tudi v slovenski skupnosti dali primeren po-

Iz Krefelda se predstavljajo naši verni Slovenci pred cerkvijo sv. Martina s košarami, polnimi pirhov in drugih velikonočnih jedil. Mnogi od nas pa so odšli v domovino, kjer so veliko noč praznovali med svojimi domačimi.

udarek letošnjim prvoobhajancem. Teden prej so bili štirje slovenski otroci skupaj s svojimi sošolci prvič pri obhajilu. Enako slovesno oblečeni so prišli tudi med nas, da smo še bolj začutili pri maši praznično razpoloženje. Prav zares je praznik, če smemo sprejeti samega Boga. Ne samo otrokom, vsem, ki vanj verujemo, je zakrament evharistije neprecenljiv dar.

Naj predstavimo slavljenca tega dneva še poimensko: Klavdija Čeplak, Joško Režonja, Mojca Raščan, Robert Novak (v tem zaporedju so tudi na sliki).

MOERS

Materinski dan smo na severu Nemčije imeli v mislih povsod, kjer smo se zbrali k maši. Po običaju pa je nekoliko večje praznovanje vedno v Moersu. Že na koncu maše so otroci raznesli po cerkvi materam

rdeče vrtnice. Kasneje so jim v dvorani Don Boskovega doma še zapeli in recitirali nekaj pesmi. Posebej smo bili veseli prispevka, ki je zrasel iz „pesniškega“ navdiha ge. Fanike Kešpret. Mešani zbor pa je dodal pesem materi.

Ob letu vsakem ist'ga dne praznujejo vse mamice. Naj bodo mlade ali stare vse vredne naše so zahvale.

Vesela sem, da jo imam, da srečo to tud' jaz poznam, saj mnogim se godi hudo, ko mame svoje nimajo.

Jedi vsakdanje nam pripravlja, nam lika, kuha in pospravlja, skrbi in dela noč in dan, obraz ji večkrat ni naspan.

Ne meri z d'narjem svoja dela, še poje si medtem vesela, nje roka se povsod pozna, tolažba njena čudežna.

Težav nam svojih ne potoži, vso moč in trud za druge vložil in ko v zrcalo se ozre, minila ji mladost je že.

Srebro v laseh se njenih kaže, skrbeč obraz ji let ne laže. Se ne sprašuje prizadeta, kje njena so mladostna leta?

Za skrb in potrpljenja dni, za neprespane vse noči, za vse, kar si za nas storila, na svetu ni za to plačila.

Naši prvoobhajanci iz Essna.

1. maja so se Slovenci na Württemberškem srečali na Michaelsbergu pri Heilbronn. Po šmarnicah je bilo prijetno kramljati pod lipo.

GLADBECK

V tem mestu je obhajal pretekli mesec 80. rojstni dan eden izmed starih Slovencev: g. Andrej Kravanja. G. Andrej že dolgo uživa zaslužen pokoj. Spominja se še onih časov na začetku tega stoletja, ko je v tem mestu delovalo zelo živo slovensko društvo Sv. Barbara. Mednje je zahajal ljubitelj Slovencev, slovenske besede in predvsem slovenske pesmi, nemški duhovnik Božidar Tensundern. Iz Reklinghausna je prihajal enkrat na mesec, da so se Slovenci zbrali v cerkvi k litanijam, ki jih je najraje pel, potem pa še v gostilni. Tam so potem prepevali, da je bilo kot doma. G. Andreju želimo še naprej zdravje in vse dobro na večer življenja.

STUTTGART-okolica

Med 2500 tudi mi. — V nedeljo, 20. aprila, je škofijski referent za katoličane tujih narodnosti, kanonik Jürgen Adam praznoval svoj srebrni mašniški jubilej. Ob tej priliki se je zbralo k bogoslužju v konkatedrali v Stuttgartu okrog 2500 tujih delavcev. Med njimi je bila tudi sloven-

80-letnik Andrej Kravanja iz Gladbecka.

ska skupina krepko zastopana. Med sedmimi jeziki, ki so oblikovali bogoslužje, smo slišali tudi slovenskega pri pozdravu, berilu, prošnjah in petju. Berilo je prebral učitelj na naši 'sobotni šoli', gospod Casar Anton, prošnjo je izrekla gospodična Vuk Sonja in pri obhajilu se je oglasil moški zbor Domači zvon pod vodstvom Organista Damjana Jejčiča.

Kot spominski dar smo slavljencu Adamu poklonili knjigo „Lepote slovenskih cerkva“, ki nosi v nemškem jeziku naslov „Kunst in Slovenien.“ Kanonik Adam je zaslužil naše priznanje, saj se vedno in povsod odločno zavzema za pravice tujih delavcev.

Na Šmihelski gorci. — Prvega maja smo priredili uspelo srečanje na Michaelsbergu pri Heilbronn. Vzpetina, vsa pokrita z vinogradi, je znana že iz rimskih časov. Tedaj je na njej stalo pagansko svetišče, posvečeno boginji Luni. Leta 793 ga je zamenjala krščanska cerkev, posvečena angelu Mihaelu. Poleg cerkve stoji samo še nekdanji kapucinski samostan, ki trenutno služi mladinskemu izobraževalnemu domu tukajšnje škofije.

Na praznik dela, 1. maja, smo se Slovenci iz okolice Stuttgarta privrkat zbrali na Michaelsbergu, da opravimo priljubljeno šmarnično pobožnost. Vabilu je sledilo okrog 200 rojakov, da je bila cerkvica skoraj premajhna. Šmarnično branje in pete litanijske Matere božje so prinesle v naše duše pravo majsko razpolo-

ženje, kot smo ga sicer doživljali v tem času le doma.

Po šmarnicah smo se podali v podnožje Michaelsberga, kjer stoji vas Cleebronn, znana po vinskih znamki Cleebronner Weine. Tamkajšnji evangeličanski župnik Roser nam je vljudno ponudil dvoranico svojega farnega doma za družabno srečanje, ki pa je mogla sprejeti komaj polovico udeležencev, ki so bili sicer na Šmihelski gorci. Na sporedu je bil film, pripravljen za 25-letnico naše župnije na Württemberškem. Zbrani sredi vinskih gorci pa seveda nismo mogli preko bele in rdeče kapljice, pridelane v bližnjih gorcih in točene pod imenom „Cleebronner Michaelsberg.“ Da se je potem izza omizij dvigala vesela pesem, ni treba posebej poudarjati.

Vse za mamico. — V nedeljo, 11. maja, smo v Stuttgartu praznovali materinsko nedeljo. Šolarji Sobotne šole in mladinci Bukovškove skupine so pripravili navzočim materam lepo proslavo z deklamacijami, petjem in glasbo.

Dvorana pri cerkvi sv. Konrada je bila seveda — kot vedno ob takih prilikah — prepolno zasedena. Veliko ljubezni, hvaležnosti in obljub so izrazili otroci v svojih izvajanjih in materam je bilo toplo pri srcu, ko so smele videti in slišati svojega otroka na odru. Tu ni šlo samo za enkratni nastop, ampak za dolgoročno pripravo, povezano z mnogimi vajami in vzgojnimi namigi, da je mamica le ena in jo je treba spo-

Jožica Kraiss, rojena Podjavoršek, je 22. aprila v Tammu na Württemberškem srečala Abrahama. Ob slavlju 26. aprila so ji zaigrali podoknico sami sorodniki, med njimi hčerki Andreja in Aleksandra in sin Tomáš.

štovati. Tako je tovrstna prireditev otipljiv dokaz, da so otroci v Sobotni šoli v dobrih rokah. Da so bile matere vesele tudi pogostitve s kavo in torto, je jasno, saj ni bilo treba ničesar pripravljati in ničesar pospravljati. „Škoda, da je tako samo enkrat na leto,“ so si mislile.

Spomnili smo se Trubarja. — Na Vnebohodu, 8. maja, je Primož Trubar ob 400-letnici svoje smrti med nami ponovno oživel. V Derendingenu, kjer je Trubar deloval kot evangeličanski župnik, je živo vzplamtele slovenska beseda, pesem in folklor. Slovenci od Münchna preko Stuttgarta, Mannheima in Frankfurta pa do Porurja smo se z duhovniki zbrali na Trubarjevem grobu, da tako priznamo Trubarju njegov velik pomen za slovensko cerkveno in narodno zgodovino. S prevodom Svetega pisma v slovenski jezik nam je posredoval prvo knjigo v našem jeziku, s tem pa tudi nakazal smer za bodočnost Slovencev: po evangeliju k samostojnim vredno-

Štirje fantje — štirje muzikantje, vsi v narodnih nošah, na materinskem dnevu v Stuttgartu. Tudi drugi šolarji so na prireditvi pokazali, da imajo radi svoje matere. Slika je posneta na lanski prireditvi; pa tudi letos je bilo tako.

tam naroda. Vredno torej, da smo se slovesno spomnili 400-letnice Trubarjeve smrti v Derendingenu. (Več o srečanju glej v posebnem članku).

MÜNCHEN

Zadnji čas smo imeli v Münchnu tri prireditve: srečanje zakonskih parov, izlet v Pariz in prvo obhajilo.

Enajst zakonskih parov iz Münchna je prišlo k srečanju v grad Fürstenried na dvodnevni pogovor. Seveda so bili z njimi tudi njihovi otroci.

Binkoštno srečanje v Augsburgu

bo v nedeljo, 15. junija, popoldan. Ob 15. uri slovesna maša v cerkvi St. Georg u. Michael, Klausenbergstr., Augsburg, Göggingen. Sledi prosvetni in zabavni del srečanja. Nastopili bodo mladi iz Münchna in Ravensburga. Bo lepo!

Vsi ste prav lepo povabljeni.

Naj o vsaki od njih zapišemo nekaj besed.

● *Srečanje zakonskih parov* se je to pot vršilo že četrtrič. Udeležilo se ga je enajst parov, od tega jih je lahko prenočevalo v gradu Fürstenried, kjer se je srečanje vršilo, osem parov skupaj z otroki. Srečanje sta vodila p. Pucelj DJ in prof. Vanja Kržanova, oba iz Slovenije.

Da se je za tako srečanje težko odločiti, je razumljivo, saj so to neke vrste duhovne vaje, kar pa pomeni, da ne gre za nikakršen dopust, marveč prav nasprotno, za dosti velik duševni napor. Da je odločitev za zdomce, ki živijo takorekoč na dveh krajih, domá in v tujini, dvakrat težko, je prav tako razumljivo.

Vendar se dogaja vedno isto: čeprav se je za srečanje težko odločiti, postane tedaj, ko se začne, tako zanimivo in vredno časa in truda, da je udeležencem žal le za vse tiste, ki k srečanju niso prišli. Saj je predmet pogovorov tisto, kar je za naše osebno, družinsko in narodno življenje najvažnejše, namreč življenje v zakonu in v družini, z mnogovrstno paleto spletov in vprašanj.

Oba voditelja sta na prijazen, razumljiv, pa obenem visoko strokoven način razpredala pred udeleženci zakonsko in družinsko problematiko. V njuno prikazovanje so se potem vpletali tudi oni s svojimi vprašanji, pomisleki in uvidi. Nastal je živ in neposreden dialog, ki je prinesel mnogo novih spoznanj.

Ga. Kržanova je poleg tega pripravila tudi poseben program za otroke. Ob skioptičnih slikah se je lotila njih spolne vzgoje na prikuopen, neprisiljen, naraven način, za kar so ji bili starši zelo hvaležni.

Da so tudi obe maši oblikovali živo, zavzeto, je razumljivo. Pri tem so pomagali tudi otroci. Sicer so pa imeli oni svojo zabavo in zaposlitev, tako v posebnem prostoru otroškega vrta kot tudi na vrtu in na sednjem travniku.

Zakonski pari so odhajali s spoznanjem, da je takšno srečanje naj-

več, kar jim fara poleg nedeljskih maš lahko nudi. In čeprav je bilo naporno, so se kar po vrsti vsi odločili, da drugo leto spet pridejo in s seboj pripeljejo še druge.

● Že več let je tlela med nami želja, da si ogledamo kulturno, upravno in gospodarsko središče Francije *Pariz*. To smo letos storili.

1. maja se nas je 38 odpravilo v posebnem avtobusu na pot proti mestu na obeh straneh Seine, za katero so značilni obroči notranjih in zunanjih velikih bulvarjev, širokih cest in trgov in mestno jedro na otoku sredi Seine. Odpeljali smo se zgodaj zjutraj in zvečer smo bili že v Parizu.

Prvi dan smo obiskali središče mesta na otoku: sodno palačo, Sveto kapelo, ki pomeni vrh gotike, in katedralo Nôtre-Dame iz 12. oz. 13. stoletja. V cerkvi Čudodelne svetinje, kjer je zakristanka slovenska usmiljenka, smo bili pri maši in počastili Boga in Marijo z našim petjem. Po kosilu smo odšli na Marsove poljane k Eifflovemu stolpu; ta je bil zgrajen za pariško svetovno razstavo (1889) po načrtih francoskega inženirja Eiffela in je visok 320 metrov. Pogled z njega je bil prelep, zlasti še, ker nam je bilo vreme naklonjeno. Od tam smo krenili h gradu Versailles s parkom Ludvika

V Pariz je šlo za prvega maja na izlet 38 naših rojakov iz slovenske fare na južnem Bavarskem. Tu stoje pred Eifflovim stolpom. A nekaj jih manjka — le kam so se izgubili?

XIV., nekdanji rezidenci francoskih kraljev, in kraju, kjer je bil po prvi svetovni vojni podpisan sistem mirovnih pogodb. Ta arhitektonski bisser smo občudovali od zunaj, v grad sam nismo mogli. Zvečer smo se kljub utrujenosti odpravili na ladjo na Seino. Opazili smo, da več kot 30 mostov povezuje južni del mesta s severnim. Te vožnje po reki nam res ni bilo žal.

Drugi dan smo se peljali na sever Pariza, na grič Montmartre s cerkvijo Sacré-Coeur. V cerkvi smo se dolgo zadržali in kar nismo mogli iz nje: vsakdo je poposil Jezusovo Srce za svoje namene. Zanimali smo se tudi za slikarje, ki ustvarjajo v bližini te cerkve in ki so zanimivost zase. Potem smo se odpeljali v središče mesta po nakupih spominčkov oziroma po ogledih mode, saj je Pariz tudi svetovno modno središče, moda je pa za ženski spol posebno zanimiva. Popoldne smo obiskali v Tuilerijskih vrtovih muzej Louvre s slikarsko galerijo, kjer je znana predvsem Leonarda da Vinci-ja Mona Lisa ali Gioconda. Kajpada smo lahko galerijo le preleteli, saj bi bilo potrebno za pošten ogled časa še in še. Zvečer smo bili pri slovenski maši v cerkvi poleg Slovenskega doma. Berilo je prebrala Damijana brezhibno. Ker se je isti večer vršilo družabno srečanje pariških Slovencev, ni smelo na njem manjkati tudi nas. Naenkrat smo si postali s tamkajšnjimi našimi rojaki znanci in prijatelji in slovo od njih ni bilo lahko.

Oba dneva nas je po Parizu vodil vedno dobrovoljni g. Flis, za kar smo mu iz vsega srca hvaležni. Brez njega bi mesta neprimerno manj videli. (Ne le, kadar smo se zapeljali, tudi sicer, na splošno.)

Na poti nazaj smo se ustavili v Reimsu, središču izdelovanja šampanjca, in si ogledali slavno gotsko katedralo (12.—14. stol.), v kateri so nekdanj kronali francoske kralje. V Reimsu je bila 7. maja 1945 tudi podpisana nemška kapitulacija.

V avtobusu smo tjagrede in nazjagrede peli še in še. Nemški voznik je želel, naj še več pojemo, saj so baje naše pesmi tako lepe. Kljub

Drugo nedeljo v maju smo v münchenski slovenski fari praznovali dan prvega obhajila. Bilo je zelo slovesno pa obenem čisto domače.

precejšnji utrujenosti smo to radi storili.

● Praznik *prvega obhajila*. Starši letošnjih prvoobhajancev so bili soglasni, da obhajamo ta praznik 11. maja, čeprav je bil tisti teden Vnebohod in je bilo torej pričakovati, da pri maši ne bo bogvekoliko ljudi, ker bo šlo precej naših rojakov v Slovenijo. Tudi so predlagali, da bi bila maša že ob treh popoldne. (Sicer je nekaj naših vernikov mašo zamudilo, ker so pozabili, da je prej kot sicer, a o uri maše so bili vsi večkrat obveščeni.)

Udeležba pri maši je bila lepa (nekako 200 ljudi), cerkev okrašena, pol udeležencev je pristopilo k obhajilu, otroci so svojo pesem izredno čisto zapeli, prav tako pa zbor svoji dve pesmi, ostale je vsa cerkev pela zavzeto in močno; tudi pete litanije na koncu maše so izzvene doživeto in prisrčno. Prvoobhajanci so prihajali in odhajali (v cerkev in iz nje, k oltarju in od njega) mirno in urejeno. Fotografiji so imeli veliko dela, a obredov niso motili. Splošen vtis je bil prijeten: domača, velika slovesnost, ko začenja vrsta mladih kristjanov svoje polnejše krščanstvo.

Po maši se izpred cerkve kar nismo mogli ločiti, čeprav je bilo precej vetrovno. Fotografske kamere in filmski aparati so klikali in šumeli, tako da bi mogli iz vsega posnete-

ga celuloida zlepiti vse, kar se je tiste pol ure pred cerkvijo dogajalo. Pa je prav tako. Saj taki spomini, ujeti na celuloid, le niso tako brez pomena: kasneje utegnejo prebuditi marsikatero vest k vestnejšemu krščanstvu.

švica

Obisk pevskega zbora. — Dne 26. in 27. aprila nas je obiskal mladinski zbor Vesela pomlad in ansambel Zvezde iz Opčin pri Trstu. Prvi dan so si dopoldan ogledali Zürich, popoldan pa so se odpeljali v Liechtenstein, kjer so imeli zvečer koncert. V nedeljo, 27. 4., so peli pri slovenski bogši v Solothurnu in tako olepšali bogoslužje. Popoldan so jim pridne kuharice pripravile dobro kosilo v župnijski dvoran. Okrepčani so nam potem priredili koncert. Z ansamblom so zapeli nekaj slovenskih pesmi. Občudovali smo dobre soliste. Zbor je tudi sam dovršeno zapel pod vodstvom g. Pohajjača nekaj pesmi. Sredi popoldneva so se odpeljali nazaj v Zürich, kjer so pri večernem bogoslužju s svojo lepo pesmijo navdušili vse navzoče. Po maši so zapeli še v polurnem programu veliko znanih pesmi od

slovinci ob meji

Na veliko soboto je bil pri vstajenjski maši v Zürichu med nami tudi p. Fidelis.

koroških, primorskih do prekmurskih. Še bi jih poslušali, pa nas je pozna ura opomnila na slovo. V imenu vseh navzočih se jim je Suzi zahvalila in jim izročila spominsko darilo. Zelo radi bi še ostali z njimi, vendar nas je hladen dež razkropil. Le nepozabni spomin na lepe pesmi in prijazne besede napovedovalke nas bodo spremljale v dnevih enoličnosti in osamljenosti v tujini.

Proslava materinskega dneva. — 4. maja smo tudi v Zürichu proslavili materinski dan. Program je bil v glavnem isti kot v Oltnu, le nekoliko

razširjen, ker je v tem predelu več otrok. Posebnost letošnjega praznovanja je bil krstni nastop komornega zbora SLOVENIJA, ki je bil ustanovljen lanskega decembra. Pod vodstvom Staneta Zalarja so se nam predstavili kar s petimi pesmimi, ki so jih zelo ubrano in občuteno zapeli. Zato smo jih nagradili z mogočnim ploskanjem. Res razveseljivo je, da se kljub današnji naglici in živčni napetosti najdejo ljudje, ki žrtvujejo svoj prosti čas slovenski narodni pesmi. Zboru želimo veselja pri njihovem delu in še veliko uspeha!

KOROŠKA

V dvorani celovškega sejmišča so se 13. aprila predstavile katoliške šole na Koroškem. Med njimi tudi šoli, ki ju vodijo šolske sestre v Št. Jakobu in Št. Rupertu. Okrog 3000 ljudi se je zbralo. Maševal je škof Kapellari. — Slovenski katoliški delovni odbor (KDO) je v Tinjah obhajal 20-letnico delovanja. Voditelji so se zbrali na dvodnevni študijski tečaj. Predavali so: dr. Drago Ocvirk, dr. Vospernik, rektor Kopeinig, kaplan Marketz in Francka Kropiunik. — Na pobudo Krščanske kulturne zveze je bilo 20. aprila v škocijanski cerkvi srečanje mladinskih zborov iz Podjune in Celovca. Cerkev je bila nabito polna. — V Modestovem domu v Celovcu je bilo v aprilu dvodnevno športno srečanje slovenskih skavtov iz Goriškega, Tržaškega in Koroškega. Iz Italije je prišlo 200 slov. skavtov. — Prof. dr. Stanko Čegovnik je aprila dobil častni naslov monsijor skupaj z ravnateljem nemškega pastoralnega urada. — V celovski bolnici je 28. aprila umrl salezijanski duhovnik Mihael Brunec. Rodil se je leta 1911 v Melincih v Prekmurju. Posvečen je bil v Ljubljani 1941. Leta 1945 je prišel na Koroško in bil župnik v špitalskem taborišču, dokler ga salezijansko vodstvo ni poslalo na Portugalsko, kjer je bil profesor za sv. pismo. 1969 se je vrnil na Koroško in bil vzgojitelj v Mohorjevem domu in pomočnik v Bajtišah pri Borovljah. Rak na mehuru ga je spravil v prezgodnji grob. Pokopan je bil 2. maja na Kamnu v Podjuni. — Slovenski študentje na Dunaju imajo svojo lastno igralsko skupino. V Modestovem domu so igrali igro „Zmaj“. — Št. Jakob je dobil novo ljudsko šolo, ki je stala 33,5 milijonov šilingov. Deželni glavar je 19. aprila izročil ključ ravnatelju Hanziju Millonigu. Proslava ob odprtju šole je bila dosledno dvojjezična. Šolo je blagoslovil prelat dr. Hornböck. — V Modestovem domu v Celovcu so 16. aprila

Ne vidim, da bi bila slovenska kulturna politika umno urejena, urejena je neumno... Obvezno bo tolkla vsakega možnega Cankarja.

Za pesnike velja na Slovenskem isto pravilo kot za uradnike. Če se uradnik ne prilaga sistemu, ne bo deloval.

Imenitno je potrebno organizirati kulturo, da doseže to stopnjo impotentnosti, kot jo dosega današnja slovenska kultura. Imenitno je potrebno organizirati dezorganiziranje sredstev obveščanja, da tako malo povejo o naši trenutni stvarnosti, kot povejo.

Sterilizacija slovenskega filma je svojevrsten čudež, je birokratski dosežek.

Franček Rudolf na javni tribuni Društva slovenskih pisateljev 1985 v Ljubljani

la učenci glasbene šole pokazali svoje znanje. Pokazali so, da obvladajo svoja glasbila. — Dosedanji svetnik avstrijske ambasade v Beogradu dr. Zdravko Inzko iz Sveč je bil imenovan za svetnika avstrijske delegacije pri Združenih narodih v New Yorku. — Mohorjeva družba v Celovcu je izdala Zgodovino koroških Slovencev od leta 1918 naprej. Knjigo je pripravila posebna komisija zgodovinarjev, katere predsednik je bil dr. Valentin Inzko. — V Bilčovsu so priredili od 12. do 27. aprila kulturne dneve. Sodelovali so domače društvo „Bilka“ in vsa sosednja društva. — Pri predsedniških volitvah 4. maja so volivci na dvojezičnem ozemlju oddali največ glasov za socialističnega kandidata dr. Kurta Steyrerja. Kandidat je pred dobrimi 10 leti izstopil iz katoliške Cerkve. Po nauku papeških okrožnic (Immortale Dei in Quadragesimo anno) je za katoličane tak kandidat nesprejemljiv.

GORIŠKA

V deželnem Avditoriju v Gorici je predavala prof. Lojzka Bratuž o kulturnem delovanju slovenskih pisateljev, predvsem o delu Franceta Bevka v Gorici. — V Nabrežini so praznovali 200-letnico, odkar tam lomijo kamen. Goriški nadškof je ob tej priložnosti opravil v kamnolomih zahvalno mašo. — Milanski Slovenci se enkrat na mesec zbirajo k slovenskemu bogoslužju. Maševat prihaja škofov vikar iz Gorice msgr. dr. Oskar Simičič. V aprilu so pripravili mašo res slovesno. Milanska stolnica obhaja letos 600-letnico obstoja. Povabili so tudi primorske Slovence. Iz Goriške je pripeljalo 7 avtobusov, iz Tržaške 3 in eden iz Vrtojbe. Romanja se je udeležil slovenski metropolit dr. Alojzij Šuštar. Maša je bila tokrat v milanski stolnici, po kateri je odmevala slovenska pesem. — V mali dvorani Katoliškega doma v Gorici je imela Zveza slovenske katoliške prosvete 7. aprila svoj srebrni občni zbor. V Poročilih posameznih društev je bilo podano obširno delo, ki ga društva vrše v dobro slovenstvu in katolištvu. — Zbor Rupa-Peč je 25. in 27. aprila ter 1. maja priredil kulturne dneve pod naslovom Praznik Frtalje. Nastopilo je več zborov in dve igralski skupini. — V župni cerkvi v Štandrežu je bil 24. aprila koncert. Nastopil je dobrdobski

pevski zbor z orkestrom ter pevski zbor Hrast z orkestrom. Profesorju Hilariju Lavrenčiču so pomagali tudi profesorji in slušatelji glasbene akademije iz Vidma.

TRŽAŠKA

Blizu meje v Miljskem zalivu hočejo napraviti električno centralo na premog. Politična zastopstva tržaških Slovencev se temu načrtu upirajo zaradi onesnaženja okolja in zaradi daljnovidov, ki bi uničila veliko že tako skromnih kraških polj. — Na italijanski državni praznik 25. aprila je osem avtobusov vozilo tržaške romarje na Brezje in v Dravlje. Obiskali so tudi Bled in Marijino cerkev na otoku. — Po vatikanskem radiu se je tržaški škof Bellomi zavzel za globalno zaščito Slovencev v Italiji (od Trbiža pa do Milij).

slovinci po svetu

AVSTRALIJA

Za veliko noč je bil obisk božje službe pri sv. Cirilu in Metodu v Kewu (Melbourne) izredno visok. Maša je bila na prostem. Rojaki so bili tudi darežljivi. Za vzdrževanje kat. Misije so ob prazniku nabrali 5.889 dolarjev. Za Sveto deželo so v pušco ob križu darovali 120 dolarjev. Postna akcija s šparovčki je prinesla za uboge tudi 945 dolarjev. — V aprilu je poteklo 20 let, odkar so prišle šolske sestre v Avstralijo. Samo Bog ve, koliko dobrega so v teh letih storile za vernost in slovenstvo naših rojakov. — Tik pred prazniki je imel nekaj koncertov Ljubljanski oktet. Če koncerti niso bili tako obiskani, kakor bi bilo želeli, so krivi tudi prireditelji, ker niso upoštevali, da večina rojakov še vedno zelo resno jemlje veliki teden in spomin na Kristusovo trpljenje. — Slovenske izseljenske duhovnike v Avstraliji zelo bole lažnive govorice, da niso lepo sprejeli župnika Jožeta Kovarčiča iz koprške škofije in da so mu

**vzemite si 5 minut
za premislek
narodnega reka!**

**če bi se za nebesa
tako pulili,
kakor za denar,
bi bila premajhna.**

prepovedali maševati v slovenskih cerkvah. Le kaj hočejo obrekljivci s svojimi lažmi doseči? — Tudi pri sv. Rafaelu v Merrylandsu (Sydney) so bile velikonočne maše zelo dobro obiskane. Ljudje so tudi darovali za potrebe Misije. P. Veletijan poudarja, da je to pač dolžnost vseh faranov, saj Misije ne sestavljajo le patra in sestra, temveč vsi verni Slovenci, ki ji pripadajo. Tudi po evropskih slov. kat. Misijah bi se verni rojaki morali tega bolj zavedati. — Pri sv. Rafaelu so okrog velike noči betonirali dvorišče pred cerkvijo. V ta namen so mnogi tudi darovali na velikonočni ponedeljek, ko so imeli na Misiji „pirhovanje“.

ARGENTINA

Rojaki iz San Justa so se po velikonočni maši zbrali k skupnemu zajtrku. Da je bilo vzdušje še bolj občuteno, so pripravili tudi odsko predstavo o nekdanjem praznovanju Velike noči doma. — Zavetišče škofa dr. Rožmana v Buenos Airesu, ki je namenjeno starim, je dobilo več podpor iz ZDA in Kanade. Rojak iz Milwaukeea je nabral za dom 457 dolarjev; v spomin pok. Francija Gruma so v Rochestru darovali domu 493 dolarjev. Člani Tabora so darovali 500 dolarjev. V Hamiltonu v Kanadi so v podporo zavetišča organizirali kosilo in koncert in poslali 3008 kanadskih dolarjev. Za duhovno pomoč v zavetišču skrbi dr. Alojzij Starc. — Na cvetno nedeljo so na pristavi v Castelarju priredili tombolo, ki se je je udeležilo rekordno število ljudi. Dva glavna do-

pisali ste nam

KDO JE KOGA IZDAL?

Prof. France Perko je v DRUŽINI (Ljubljana, 4. maja 86) branil škofa Rožmana proti napadam nekega Ivana Jana v DELU (febr., marec, april 86). Pri tem je zapisal tudi stavke: „Vojaško sodelovanje z okupacijskimi oblastmi proti NOB... je objektivno gledano vodilo v narodno izdajstvo, kljub temu da so hoteli ostati zvesti slovenskemu narodu.“ Ta trditev o narodnem izdajstvu kratko malo ne drži.

Kdo je med zadnjo vojno v Sloveniji koga izdal: partija slovenski narod ali slovenski narod partijo?

Ljubo Sirc, profesor na univerzi v Glasgowu, leta 1941 član OF in do

konca vojne partizan, je v Odrptem pismu Ribičiču in Dolancu (12. feb. 1985) zapisal med drugim tole: „Decembra 1941 je vodstvo OF sporočilo včlanjenim skupinam dodatno točko programa: kdor koli bi se boril proti okupatorjem izven OF, ga je treba imeti za petokolonaša in izdajavca ter ga likvidirati. Komunistični voditelji niso samo s tem proglasili svoj monopol na odpor proti okupatorju marveč so že nekaj prej začeli ubijati ljudi, ki niso imeli nobene zveze z okupatorji, pač pa bi utegnili organizirati boj proti okupatorjem, nad katerim KP ne bi imela popolne kontrole. Pozimi 1941—42 so komunistični likvidatorji tako ubili v „Ljubljanski pokrajini“ kakih tisoč ljudi, v glavnem pristašev SLS (= Slovenske ljudske stranke), pred vojno zdaleč najmočnejše slovenske stranke. Ali naj bi se ljudje dali preprosto pobiti? Začeli so se brniti in komunisti so jih nazadnje zrnili v sodelovanje z okupatorjem. Državljske vojne ni podžigal „klerofašist“ Hacin (šef ljubljanske poli-

bitka sta zadela dva argentinska gosta, enega pa rojak iz Carapachaya. — Društvo Zedinjena Slovenija je na Belo nedeljo priredilo Slovenski dan. Prireditelj je bila tokrat v Slomškovem domu. Ob poldvanajstih je bila v sanhuški stolnici najprej maša. Vsak slovenski dom je imel svojo stojnico in ponujal svoje izdelke. Ob petih zvečer se je začel program pod geslom Enega duha in srca. Program je bil zelo pester. Posebej so se zahvalili vsem šolnikom, ki poučujejo v slovenskih tečajih v Argentini. — Argentinska Slovenka ga. Bernarda Fink je dobila švicarsko štipendijo in se izpopolnjuje v Neuchatelju in Bazlu v Švici. Imela je že dosti nastopov: v Rimu, v Dijonu, v Parizu, na Dunaju, v Zürichu, Lausanne in Ženevi. — Okrog 6000 gledavcev je v San Isidru prisostvovalo na veliki petek pasijonski igri, ki jo je uprizorilo Slovensko gledališče iz Buenos Airesa. Pasijon je režiral g. Lojze Rezlj, nastopilo je 100 igravcev. — Pod pokroviteljstvom tajništva za kulturo v Buenos Airesu sta v kulturnem centru General San Martin razstavljali svoja slikarska dela sestri Andreja in Marjeta Dolinar.

— Društvo gorskih vodnikov v Bariločah je svojim častnim članom podelilo posebne diplome. Med njimi so tudi trije Slovenci: Dinko Bertonec, Marjan Jereb in Peter Štrukelj iz Primorskega, ki je bil prvi gorski vodnik v bariloških Andih. Tajnik društva je tudi Slovenec Tonček Arko. — Na predvečer Slovenskega dne, 5. aprila, so v Slomškovem domu v San Justu gostovala slovenska dekleta iz Mendoze. Igrala so Mlakarjevo igro „Magdina žrtev“. Nad 400 rojakov je bilo navzočih pri predstavi, ki jo je režiral g. Rudi Hirschegger.

ZDA

V Milwaukeeju (Wisconsin) je 21. februarja umrl Franc Rozina, dolgoletni dopisnik Ameriške domovine. Pred 77 leti se je rodil v Šmartnem pri Litiji. Kot gostinski strokovnjak je dobil službo v največjem hotelu na Bledu. Nemški okupator ga je mobiliziral, a je ušel in leta 1945 zapustil domovino ter prišel leta 1949 v ZDA in se naselil v Milwaukeeju. Bil je delaven član slov. župnije sv. Janeza, tajnik Misijonske-

ga krožka, bil predsednik društva Triglav. Po njegovem prizadevanju je društvo kupilo zemljišče, kjer so člani uredili Triglavski park. — Slovenska folklorna skupina Kres je priredila v šenklerškem Narodnem domu v Clevelandu večer narodnih in umetnih plesov. Po prireditvi je bila zabava, pri kateri je igral orkester „Veseli Slovenci“. — V Clevelandu so v marcu praznovali 25-letnico Zveze slovenskih narodnih domov. Zveza je izdala posebno prilogo Ameriški domovini, pisano v angleščini, na 28 straneh. — Slovenski folklorni inštitut je na cvetno nedeljo pripravil v Baragovi dvorani pri Mariji Vnebovzeti v Colinwoodu razstavo slovenske velikonočne ljudske umetnosti. — Pri sv. Vidu v Clevelandu je Misijonska znamkarska akcija organizirala kosilo, katerega čisti dobiček dá našim misijonarjem. Dobiček z darovi je znašal 5345 dolarjev. — V šenklerškem Narodnem domu v Clevelandu je 22. marca priredila Glasbena matica svoj pomladanski koncert. Poslušavcev je bilo nad 450. Obenem je bil to zadnji koncert dirigenta Malečkarja, ki odhaja v pokoj.

cije), temveč so jo začeli komunisti sami.“

Pa še moje vprašanje:

Slovenski narod se je v začetku okupacije po svojih zastopnikih, ki si jih je bil izvolil na svobodnih volitvah, odločil za pasivni odpor proti okupatorju, ker bi ta pomenil vseka kor najmanjši krvni davek za narod. Temu se je uprla KPS v imenu tuje ga svetovnega nazora, stalinizma, ki ga je kasneje sama obsodila in zavrgla. Izrabila je stisko, v kateri se je narod nahajal, in to z edinim namenom, da bi prišla prek revolucije na oblast. Sebe je proglasila za edinega zakonitega upornika proti okupatorjem, vse, ki bi se mu uprli mimo nje, pa proglasila za narodne izdajavce in jih začela načrtno likvidirati. Kdo je torej koga izdal: slovenski narod partijo ali partija slovenski narod?

N. N., Anglija

ocvirki

ZAKON, KI NE FUNKCIONIRA

Letala med Ljubljano in Beogradom so trenutno prenapolnjena s slovenski mi direktorji in finančnimi knjigovodji, ki morajo v jugoslovansko glavno mesto po kakršenkoli žig, da dobijo njihova podjetja potrebne devize in lahko sploh delajo dalje. Te pritožbe v Sloveniji gredo na račun novega deviznega zakona, ki je bil sprejet proti dolgotrajnemu upiranju Slovenije in je začel v začetku leta veljati. Ta določa, da morajo vse prejete devize najprej v beograjski osrednji sklad, potem pa naj bodo spet delno razdeljene podjetjem po določenih smernicah. V Ljubljani govorijo, da so podjetja doslej lahko živel še iz svojih zalog surovin in polizdelkov, sedaj bo pa položaj resen, posebno za srednja in manjša podjetja, ki se proti zvezni birokraciji ne morejo tako uspešno braniti. Novi zakon ovira izvoz in delo podjetij.

Tudi na slovenskem partijskem kon-

gresu je bilo glede tega slišati pritožbe. Slovenija zahteva, da zakon spreminijo. Dejansko se zdi, da je neka pripravljenost za to. Tudi večja izvozna podjetja po drugih republikah Jugoslavije so nezadovoljna. Vprašanje je, zakaj so sploh sprejeli takšen zakon, če so že od vsega začetka vedeli, da ne bo funkcioniral.

Prav v tem, tako menijo, je ena glavnih težav ne le Slovenije, marveč cele današnje Jugoslavije. Stališča vzhodnih republik, posebno Srbije, čutijo drugi zastrašujoče brezobzirno, trmasto in poleg tega brez smisla za stvarnost.

Na partijskem kongresu komunistov Črne gore je neki govornik zahteval, da naj bi se vnaprej v Jugoslaviji uporabljali v uradih le še srbskohrvaški jezik, ki naj bi ga imenovali „jugoslovanskega“; vse ostale jezike bi bilo treba kot uradne jezike odpraviti. V Ljubljani pravijo, da bi načelno moralo po veljavnih zakonih nastopiti proti takšnim izjavam državo toživstvo, a v „unitaristično“ nadahnjenih republikah česa takega pač ni pričakovati.

Slovenski partijski kongres je izrazil misel, da bi določene stvari v Jugoslaviji reševali bolj v smislu slovenskih želja in koristi. Pri tem nikakor ne gre, tako pravijo, za avtonomistične ali separatistične koristi, marveč za takšne, ki so v skladu tudi z ostalimi naprednimi dejavniki celotne države, ne nazadnje z gospodarstvom. Največkrat je krivda drugih, da Slovenijo vedno znova prisilijo k odstopanju od njenih mnenj. Razumeti bi morali, da zaradi splošnega razvoja v Jugoslaviji in zaradi napak gospodarske politike Slovenija v primeri s svojimi sosedi na zahodu, torej z Avstrijo in Italijo, stalno bolj zaostaja, namesto da bi jih dohitevala.

Za slovenski partijski kongres so bili značilni zares odprti nastopi, čeprav večinoma bolj o posamičnih konkretnih vprašanjih. Stari komunisti se po mnenju mlajših delegatov ne bi smeli preveč ponašati s svojo preteklostjo in z „dosežki revolucije“; današnji rod zanima, česa je sistem v resnici zmožen — potreben je denar, stanovanja, posojila in podobno. Neki delegat se je lotil vprašanja napisov na vojašnicah, ki so le v srbohhrvaščini, nikdar pa v slovenščini. Partjo so krepko kritizirali; ta je, tako je bilo čuti, izgubila skoraj sleherni vpliv na kulturo.

Slovenija se čuti pogosto tudi v zunanji politiki od Beograda slabo zastopana. Živčno dejavnost zunanjega ministra po ameriškem zračnem napadu na Libijo so v Ljubljani sprejeli le s pridržki. Končno ne vodi pot v Evropo skozi Tripolis, je bilo slišati. Na slovensko spodbudo je moral neki govornik beograjskega zunanjega ministrstva izrecno pojasniti, da je Jugoslavija proti vsem vrstam terorizma. Pri demonstracijah mladih v Ljubljani proti ameriškim napadom je bilo čuti gesla, ki jih ni bilo slišati v ostali Jugoslaviji: rečeno je bilo, naj bi Jugoslavija prenehala prodajati orožje deželam tretjega sveta in uriti na svojih vojaških šolah častnike iz teh držav. Kot je znano, prejema takšen pouk v Jugoslaviji okrog 200 Palestincev, čeprav, kot zagotavljajo, ne za terorizem, marveč za redne vojaške dejavnosti.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 15. maja 86/12.

Julija in avgusta
NAŠA LUČ
ne izide

oglasi

- Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). — Informacije dobite pismeno ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.
- PREVAJANJE V MÜNCHNU — Dipl. filolog JOSEPH ARECH Vam uradno uredi prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč; pouk nemščine in slovenščine. — 8000 München 45, Situlistr. 71b (U-Bahn 6, postaja Freimann), tel. 0 89 / 32 68 13.
- PRODRAM novo, moderno enonadstropno, takoj vseljivo opremljeno hišo z obrtnim lokalom v Sp. Rupleku pri Mariboru. — Nadaljnje informacije daje Oto Golob, Bergstr. 22, 7203 Fridingen, BRD, tel. po 19. uri 0 74 63 / 18 17.
- RAČUNALNIKI: Sinclair 48K DM 245,—. Vse vrste Commodore, Schneider, Atari RADIOAPARATI, AVTORADIO Hi-Fi. Razni stroji in orodje. Eksportni popust. — Jode Discount Markt, Schwanthalerstr. 1, 8000 München 2, BRD.
- DRAGI ROJAKI, POTUJETE V EVROPO? Na pragu domovine, v središču stare Gorice, ob lepem drevoredu Corso Italia, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu. Najmodernejši komfort (kopalnica, telefon, radijski sprejemnik, barvna televizija, mini bar, klimatizacija). Zelo ugodne cene: enoposteljna soba 62,50 DM, dvoposteljna 92,40 DM. — Vinko Levstik, PH-PALACE HOTEL, Corso Italia 63, I-34179 Gorizia, tel. 0481 / 82 1 66, telex 461154 PAL GO I.
- ATOPREVOZNIK iz Maribora seli ugodno. — Emil Stermecki, 62000 Maribor, Ul. Velka Vlahoviča 63, tel.: (062) 511-319.
- PRODRAM starejšo hišo s 1,25 ha zemljišča. Oboje leži ob cesti v Zg. Velki, Dražen vrh 14. — Informacije v ZRN tel. 07 307 / 31 4 80.

Izšel je prvi objektivni pregled tega, kar se je med zadnjo vojno v Sloveniji zgodilo.

Stane Kos: STALINISTIČNA REVOLUCIJA NA SLOVENSKEM, 1. del.

Delo je deležno polno pohval. Čeprav gre za zgodovinsko pisanje, se vendarle bere kakor povest. Avtor dokazuje svoje trditve iz knjig, ki so izšle tako v Sloveniji kot zunaj nje, in skuša prav s tem nepristransko ugotoviti resnico.

To knjigo bi moral prebrati vsak Slovenec, saj bi v njeni luči lahko primerjal režimsko pisanje o istih dogodkih in se tako vse bolj kot doslej približal resnici.

Knjiga stane 210 šilingov ali 30 mark oz. enako vrednost v drugih valutah. Naročate jo lahko na naslovu:

Mohorjeva knjigarna, Viktringer Ring 26, A-9020 Klagenfurt.

preberite!

PREVEDE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih glasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštnih kuponih pristojbino za dvojne pisem za tujino.

za en smehljajček

V gostilni. Gast natakarku:

„Kaj pa išče muha v moji juhi?“
„Najbrž izhod.“

0

Papagaj se je navadil kopico protirežimskih besed. Gospodar ga zapre za nekaj časa v hladilnik. Ko ga spusti, ta ne reče nobene več.

„Kaj si bolan, Koki?“ ga nagovori gospodar.

„Ne, ampak Sibirija me je izučila.“

0

Nemška turista sta se v Afriki izgubila in padla v roke ljudožrcem. Ko sta se vsa preplašena tresla, jima je poglavar pojasnil:

„Nikar ne mislita, da bosta pri nas pristala v kuhinjskem loncu! Deležni smo bili pomoči deželam za razvoj in smo civilizirana država.“

Ko sta se od strahu malo opomogla, jima je poglavar še rekel:

„Mi samo še pečemo na žaru.“

0

„Kako hudo mora biti, če je nekdo gluhonem,“ je rekla starejša gospa in vrgla beraču nekaj drobiža v klobuk.

„Veliko hujše je bilo, ko sem bil slep,“ je ta rekel. „Tedaj sem dohival v klobuk same gumb.“

0

„Odkar imamo novega šefa, v službi ne morem več spati.“

„Kaj je tako strog?“

„Ne, ampak tako glasno smrči.“

0

„No, mladi mož: kako je sedaj, ko si poročen, z denarjem?“

„Grozno: žena ga zahteva zjutraj, opoldne in zvečer.“

„Kam ga pa meče?“

„Ne vem: jaz ji ne dam ničesar.“

0

Če bomo tako nadaljevali, bomo država z največ proletarci.

Deklè prijateljci: „Svojega fanta imam iz srca rada. Včasih pa le zdvomim: kaj če v resnici nima takega dohodka, kot trdi?“

0

Med žeparji: „Včeraj sem nekdo v taknil roko v žep, pa mi je, baraba ukradel uro z roke.“

0

„Kaj jemlješ proti nespečnosti?“

„Vsako uro pol litra črnine.“

„In potem zaspiš?“

„Ne, tisto ne, a ni mi več težko bedeti.“

0

„Katera domača žival je najbolj koristna?“

„Prašič. Od njega lahko porabimo vse, celo njegovo ime.“

Vsi so delali kot konji, samo osli so še naprej rigali.

Uslužbenec pri judovski tajni policiji mora obiskati v Parizu nekega špijona s priimkom Cohn. Pozdraviti ga mora z besedami: „Danes je pa lepo vreme!“ Če mu ta odgovori: „In bo tako tudi ostalo!“, je iskani Cohn.

Uslužbenec poišče hišo, pride pa v zadrego, ko vidi, da je na tablici z gumbi električnih zvoncev kar pet različnih družin s priimkom Cohn. Kaj naj stori? Odloči se, da bo pozvonil pri prvem od spodaj.

Res pritisne na gumb.

Iz zvočnika se oglasi: „Kdo je!“

Ta odgovori: „Danes je pa lepo vreme!“

„A iščete špijona. Stanuje v tretjem nadstropju.“

0

Znanca se pogovarjata.

Sosed mi je s kamnom razbil šipo na oknu sobe, v kateri sem igral trobento.“

„Bedak! Sedaj te bo še bolj slišal.“

0

„Kakšna je razlika med tema dvema krčmama?“ vpraša tujec nekega meščana.

„Obe sta zanič, razlika je pa ta: če dobite v desni gostilni toplo in mrzlo tekočino, je prvo juha, drugo pa pivo; v levi krčmi je pa topla tekočina pivo, mrzla pa juha.“

0

„Mama, prihranil sem ti en frank.“

„S čim pa?“

„Tvoje anonimno pismo sem izročil sosedi osebno.“

Svoboda je v samoupravnem socializmu omejena samó z neomejeno svobodo omejevanja svobode.

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Viktringer Ring 26
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Ludvik Roth, 62, Offley Road, London SW9 OLS. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 0729 - 88 35 64).

P. Andrej Kropelj, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

Stanislav Gerjolj CM, Rennweg 40, 6020 Innsbruck.

Štefan Ferenčak SDB, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Slovenski socialni urad, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 04762 - 37 1 24).

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisdén. (Tel. 0032/11/76 22 01).

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi.

(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. (1) 43 61 80 68).

Jože Flis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. (1) 42 53 64 43).

Stanislav Kavalár, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

(Tel. 21 70 91 88).

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz. (Tel. 82 91 85 06).

Jože Kamin, 14 rue du 5 Decembre, 57800 Merlebach. (Tel. 87 81 47 82).

Franjo Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 56 66 01).

NEMČIJA

Msgr. dr. Janez Zdešar, 8000 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Štefan Antolin, 1000 Berlin 61, Methfesselstraße 43, Kolpinghaus.

(Tel. 030 - 785 30 91 do 93).

Janez Pučelj, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Stanko Čeplak, diakon, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdahler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Vladimir Jereb, 6000 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 069 - 63 65 48).

Stanko Gajšek, 6800 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Ciril Turk, 7000 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 78 8 14).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3, 1/2. (Tel. 0841 - 34 4 74).

Jože Bucik, 8900 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 97 9 13).

Slovenski dušnopastirski urad, 7906 Blaustein bei Ulm, Felsenstr. 12/1.

(Tel. 07304 - 41 4 53).

Dr. Branko Rozman, 8000 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Marijan Bečan, 8000 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisdén. (Tel. iz Nizozemske:
09 - 32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21).

Stanislav Cikaneč, Thottsgatan 9 B, 21148 Malmö. (Tel. 040 - 23 24 78).

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich.

(Tel. Urad: 01 - 301 31 32. Zasebno: 01 - 301 44 15).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).